

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny i części
terenu we wsi Cerekwica**

GMINA
TRZEBNICA

OPRACOWANIE:
DR INŻ. ANNA KATARZYNA ANDRZEJEWSKA
MGR MAREK WOŹNIAK

Andrzejewska A.
M. Woźniak

WROCŁAW , GRUDZIEŃ 2022 r.

SPIS TREŚCI:

I. ETAP – WSTĘP.....	3
1. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY.....	3
2. CEL, METODA I ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY.....	3
II. ETAP - ROZPOZNANIE STANU ŚRODOWISKA ORAZ ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNO –PLANISTYCZNYCH.....	4
1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE TRZEBNICA – W TYM UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.....	4
2. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.....	12
3. WYPOSAŻENIE GMINY W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ.....	16
4. OPIS ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO ZM STUDIUM	18
5. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU OBJĘTEGO ZM STUDIUM	22
6. POŻĄDANE DO REALIZACJI KIERUNKI I ZADANIA SPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ EKOROZWOJOWI.....	22
III. ETAP - ROZPOZNANIE I ANALIZA PROJEKTU ZM STUDIUM.....	24
1. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	24
2. IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONY ŚRODOWISKA ZAPROPONOWANYCH W ZM STUDIUM	25
2.1 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY.....	25
2.2 IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZAPROPONOWANYCH W ZM STUDIUM.....	27
IV. ETAP - OCENA TENDENCJI DO ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZM STUDIUM	28
V. ETAP - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	28
1. OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ ZM STUDIUM Z ZAPISAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	28
2. WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W ZM STUDIUM NA ŚRODOWISKO I WARUNKI RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU.....	30
2.1 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE ZM STUDIUM NA ŚRODOWISKO.....	31
2.2 ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE	38
2.3 WPŁYW USTALEŃ ZM STUDIUM NA OBSZARY NATURA 2000.....	38
VI. ETAP - OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MONITORING.....	38
1. ŚRODKI ZAPOBIEGANIA, OGRANICZENIA NEGATYWNYM SKUTKOM REALIZACJI ZM STUDIUM, KOMPENSACJA PRZYRODNICZA, ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	38
2. PROPONOWANE METODY MONITOROWANIA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA REALIZACJI USTALEŃ ZM STUDIUM.....	39
VII. STRESZCZENIE.....	41
VIII. MATERIAŁY ARCHIWALNE – LITERATURA.....	43
IX. PRZEPISY PRAWNE.....	43
Załącznik do prognozy.....	45

I. ETAP – WSTĘP

1. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY

- 1) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283, z późn. zm.);
- 2) Uchwała Nr IV/27/15 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny.
- 3) Uchwała Nr XXXII/359/21 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla części terenu we wsi Cerekwica.

- Zakres projektu zmiany Studium obejmuje cały obręb wsi Jażwiny, zgodny z granicami administracyjnymi obrębu, oznaczony w załączniku graficznym do w/w uchwały.
- Zakres projektu zmiany Studium obejmuje część terenu we wsi Cerekwica, zgodny z granicami administracyjnymi obrębu, oznaczony w załączniku graficznym do w/w uchwały

2. CEL, METODA I ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakłada na gminę obowiązek kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy. Jednym z narzędzi gminnej polityki przestrzennej jest sporządzanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (skrót: Studium). Dokument ten nie jest aktem prawa miejscowego, jednak stanowi jako dokument podstawę dla prowadzenia polityki przestrzennej gminy.

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wymagają przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko (zwanej dalej prognozą).

Prognozowanie skutków realizacji studium jest istotnym etapem planowania przestrzennego, oceniającym wpływ rozwiązań przyjętych w dokumencie studium na stan, zachowanie i ochronę środowiska.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko umożliwia wczesną identyfikację zagrożeń dla środowiska związanych z planowanym zagospodarowaniem terenu oraz ustalenie prognozowanego wpływu planowanych rozwiązań przestrzennych na środowisko przyrodnicze, walory krajobrazowe i zrównoważony rozwój oraz zdrowie człowieka. Niniejszą prognozę sporządzono dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny oraz dla części terenu we wsi Cerekwica. Zmiana obejmuje obszar wsi Jażwiny w granicach ewidencyjno-administracyjnych oraz niewielki fragment terenu we wschodniej części wsi.

Ogólna, całościowa prognoza do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica została sporządzona w 2007 r. Następnie kolejno zostały sporządzone prognozy do poszczególnych opracowań planistycznych (czy to kolejnych zmian studium, a także planów poszczególnych obrębów wiejskich). Niniejsze opracowanie Prognozy pozostawia część treści Prognozy z 2007 i 2014 r. bez zmian, weryfikując ją i uzupełniając w miejscach gdzie wystąpiły zmiany – zarówno w istniejących uwarunkowaniach jak i projektowanych kierunkach zagospodarowania przestrzennego, ale jedynie dla obrębu wsi Jażwiny i terenu we wsi Cerekwica.

Zmiana Studium, która jest przedmiotem opracowania niniejszej Prognozy wprowadza zarówno korekty parametrów i wskaźników dotyczących możliwości zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, jak i porządkuje sposób przeznaczenia terenów, ale tylko dla obszaru obrębu wsi

Jażwiny oraz terenu we wsi Cerekwica. Za tymi zmianami idą również działania, mające na celu nieznaczne powiększenie areалу przeznaczonych na tereny zabudowy, które to jedynie dopełniają tę już obecnie istniejącą. Niniejsza Prognoza nie jest opracowaniem autonomicznym, gdyż nawiązuje w znacznej części do Prognoz już sporządzonych dla obszaru miasta i gminy Trzebnica.

Niniejsze opracowanie projektu zm studium uwzględnia obecny stan prawny w dziedzinie planowania przestrzennego.

Niniejsza prognoza uwzględnia informacje, które zostały zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla opracowań planistycznych dla omawianego terenu wsi Jażwiny a także dla obszarów sąsiednich na terenie gminy Trzebnica, zgodnie z art. 51 ust. 2 lit. f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko .

Zakres Prognozy został ustalony na podstawie art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognozę sporządził autor, który spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2, pkt. 1, lit. c i pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

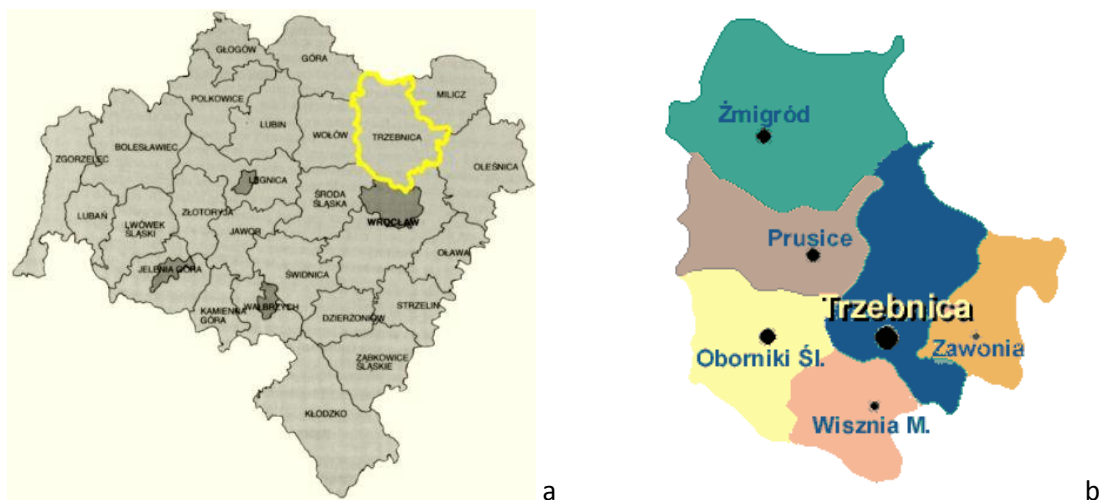
II. ETAP - ROZPOZNANIE STANU ŚRODOWISKA ORAZ ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNO – PLANISTYCZNYCH

1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE TRZEBNICA – W TYM UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE [11]

POŁOŻENIE, RZEŻBA TERENU

Gmina Trzebnica jest gminą miejsko-wiejską o charakterze rolniczo – sadowniczym. Zajmuje powierzchnię 200,2 km², którą zamieszkuje łącznie około 22 tys. mieszkańców, z czego ok. 12 tys. mieszka w mieście Trzebnica. Gmina leży w odległości ok. 20 km na północ od Wrocławia. Miasto Trzebnica jest miastem powiatowym oraz siedzibą miejsko-gminnego samorządu trzebnickiego, obejmującego miasto i 41 wsi sołeckich. Gmina Trzebnica sąsiaduje z gminami: Długołęka, Milicz, Oborniki Śląskie, Prusice, Wisznia Mała, Zawonia, Żmigród (Rys. 1).

[Rysunek 1] Położenie gminy Trzebnica na mapie województwa dolnośląskiego (a) i powiatu (b)

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 2000), teren gminy Trzebnica leży w pasie Nizin Środkowopolskich, w obrębie dwóch makroregionów, dzielących gminę równoleżnikowo: na południu jest to Wał Trzebnicki (318.4) a na północy Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3). Mezoregionem Wału Trzebnickiego są Wzgórza Trzebnickie (318.44), w obrębie którego został wyznaczony mikroregion Grzbiet Trzebnicki (Walczak, 1970). W obrębie Obniżenia Milicko-Głogowskiego występuje mezoregion Kotlina Żmigrodzka (318.33), który dzieli się na trzy mikroregiony: Równina Czeszowska, Równina Prusicka oraz Kotlina Środkowej Baryczy.

Ukształtowanie pionowe wyraźnie dzieli gminę Trzebnica na część północną, położoną w zasięgu Kotliny Żmigrodzkiej oraz na część południową, położoną w obrębie Wzgórz Trzebnickich.

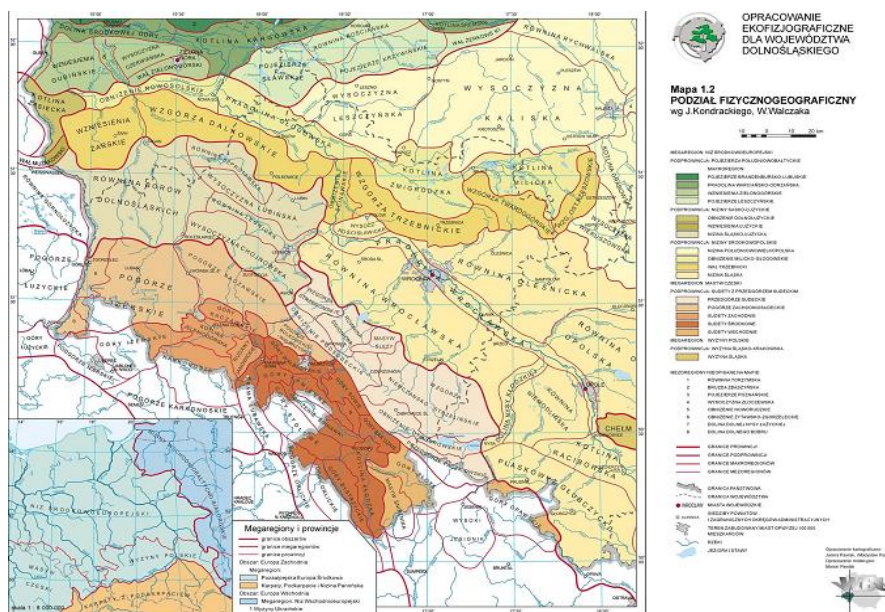
Postępująca i nieunikniona urbanizacja oraz nasilająca się intensyfikacja (w tym chemizacja) rolnictwa powodują, że obecna kondycja przyrodnicza gminy jest coraz mniej stabilna.

Skutkiem postępującej urbanizacji jest coraz silniejsze zainwestowanie miasta Trzebnica oraz rozpraszanie zabudowy w pobliżu miasta Trzebnica, czego nie dostrzega się w miejscowościach oddalonych od miasta. Struktura przestrzenna terenów w pobliżu miasta jest coraz mniej regularna i urbanistycznie atrakcyjna.

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 2000), teren gminy Trzebnica leży w pasie **Nizin Środkowopolskich**, w obrębie dwóch makroregionów, dzielących gminę równoleżnikowo: na południu jest to **Wał Trzebnicki** (318.4) a na północy **Obniżenie Milicko-Głogowskie** (318.3). Mezoregionem Wału Trzebnickiego są **Wzgórza Trzebnickie** (318.44), w obrębie którego został wyznaczony mikroregion **Grzbiet Trzebnicki** (Walczak, 1970). W obrębie Obniżenia Milicko-Głogowskiego występuje mezoregion **Kotlina Żmigrodzka** (318.33), który dzieli się na trzy mikroregiony: **Równina Czeszowska**, **Równina Prusicka** oraz **Kotlina Środkowej Baryczy**.

Ukształtowanie pionowe wyraźnie dzieli gminę Trzebnica na część północną, położoną w zasięgu Kotliny Żmigrodzkiej oraz na część południową, położoną w obrębie Wzgórz Trzebnickich. Rzeźba terenu jest wynikiem działalności lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego oraz współczesnych procesów erozyjnych. Najwyższą wysokość osiągają tereny w obrębie Wzgórz Trzebnickich, tu także występują największe spadki, zwłaszcza w przydolnych partiach stoków (10-20%), bliżej południowej granicy gminy (Rys. 2).

[Rysunek 2] Podział fizyczno-geograficzny województwa dolnośląskiego¹

¹ źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, WBU Wrocław.

Obszar gminy należy do Monokliny Przesudeckiej, której lite skłony osadowe przykryte są luźnymi osadami kenozoicznymi. W budowie litologicznej dominują luźne osady plejstoceńskie i holocenijskie o zmiennej miąższości.

Region trzebnicki zalicza się do ubogich pod względem występowania zasobów naturalnych, natomiast złoża udokumentowane w większości nie są eksploatowane.

Na obszarze opracowania zm Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny oraz wsi Cerekwica, nie występują żadne udokumentowane i eksploatowane złoża kopalin.

Pod względem wartości użytkowej, gleby w gminie, zwłaszcza w części południowej, stwarzają duże możliwości wykorzystania rolniczego, w tym także rozwoju hodowli. Uprawia się na nich zboża, rzepak, rośliny okopowe oraz warzywa.

GLEBY

Najżyźniejsze gleby, wytworzone na utworach lessowych i pyłowych różnej genezy, występują na zboczach **Wzgórz Trzebnickich**. Są to gleby brunatne właściwe i czarne ziemie, o wysokiej jakości dla rolnictwa, kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego, najczęściej klas bonitacyjnych II i III, nieco rzadziej klasy I. W dolinach cieków i na terenach przyległych zalegają mady: ciężkie. W **Kotlinie Żmigrodzkiej** występują gleby bielicoziemne, rdzawe i bielcowe, powstałe na piaszczystych utworach wodnolodowcowych. W rejonie wsi Biedaszków Wielki, Koniowo i Masłowo płatami występują gleby płowe. Są to w przewadze gleby lekkie, o słabej przydatności rolniczej. W dolinie Sąsiecznicy i jej dopływów przeważają mady lekkie. Tylko w okolicach Kuźniczyska występują niewielkie płyty czarnych ziem.

teren gminy należy do dorzecza rzeki II rzędu – Baryczy. Głównym dopływem Baryczy, który przepływa przez teren gminy jest Sąsiecznica.

Na terenie gminy Trzebnica występują trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i triasowe, jednak charakter użytkowy ma tylko piętro czwartorzędowe.

WODY POWIERZCHNIOWE, WODY PODZIEMNE

Na terenie gminy Trzebnica w ramach monitoringu prowadzonego przez WIOŚ [17] jakość wody podziemnej badana jest w jednym punkcie sieci badawczej krajowego monitoringu (nr 450). Jest to otwór ujmujący wody piętra czwartorzędowego, położony poza obszarem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w mieście Trzebnica. Pobrane wody podziemne z tego otworu zaklasyfikowano do III klasy jakości (2003, 2005, 2006, 2007). Zgodnie z klasyfikacją, klasa III oznacza wody o zadawalającej jakości. Badania wód podziemnych wykazały występowanie nadmiernych ilości żelaza i manganu [17].

Spośród wszystkich cieków przepływających przez gminę Trzebnica, badania jakości wód powierzchniowych w ramach monitoringu WIOŚ były przeprowadzone wyłącznie w wodach Sąsiecznicy. Zarówno w roku 2005, jak i 2006 oraz 2007 wykazano III klasę czystości wody (jakość zadawalająca). Obserwuje się ciągłą poprawę jakości badanych wskaźników w Sąsiecznicy. W 2007r. o III klasie czystości zdecydowało wyłącznie stężenie cyjanków, co traktuje się jako wydarzenie incydentalne. Na poprawę jakości wody wpływ ma oddana do eksploatacji oczyszczalnia ścieków w Trzebnicy.

Główny zbiornik wód podziemnych

W północnej części gminy występuje struktura hydrogeologiczna należąca do głównych zbiorników wód podziemnych GZWP nr 303 Pradolina Barycz-Głogów (E). Zbiornik ten posiada charakter porowy dolinny, związany bezpośrednio z wodami powierzchniowymi rzeki Barycz. Warstwa wodonośna jest słabo izolowana od powierzchni terenu, a zatem słabo odporna na przenikanie zanieczyszczeń. Miąższość warstwy wodonośnej w obrębie zbiornika wynosi średnio 15 , 20 m. Współczynnik filtracji k utworów wodonośnych zawiera się w przedziale 2 x 10⁻³ , 4 x 10⁻⁵ m/s. Przewodność hydrauliczna

T zbiornika kształtuje się na poziomie 20 , 30 m²/h, natomiast wydajność studni eksploatujących wody omawianej struktury waha się od kilkunastu do > 100 m³/h.

Na terenie zbiornika obowiązują obszary ochrony ONO i OWO. Są to obszary wymagające najwyższego stopnia ochrony wyznaczone na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP.

Przez teren opracowania projektu zm studium przebiega granica w/w GZWP w północno-wschodniej części obrębu wsi Jażwiny.

KLIMAT, POWIETRZE

Okolice Trzebnicy znajdują się w Lubusko-Dolnośląskim regionie klimatycznym. Klimat jest tu łagodny, umiarkowanie ciepły i wilgotny. Kształtują go jeszcze w dużej mierze masy powietrza polarno-morskiego napływającego z Atlantyku. Ważną cechą klimatu trzebnickiego jest jego duża nieregularność, zmienność i aktywność atmosferyczna.

Do największej zmienności dochodzi tu w okresie zimowym. Kontrasty te to przede wszystkim spore skoki ciśnienia atmosferycznego, wahania temperatury oraz zmienność wilgotności powietrza. Średnia wieloletnia temperatura stycznia kształtuje się w Trzebnicy w granicach od - 1 do - 3 °C. Średnia temp. lipca waha się od +17 do +19 °C. Średnia temperatura roku oscyluje między +7 a +9 °C. Przeciętne roczne opady atmosferyczne - w nieco ściślej potraktowanym regionie trzebnickim - wynoszą od 600 do 700 mm. Natomiast w strefach położonych bądź to na północ, bądź też na południe od pasma garbów Wzgórz Trzebnickich są nieznacznie niższe. Z powodu stosunkowo częstych opadów atmosferycznych dni pochmurnych jest więcej niż dni pogodnych. Zima trwa tutaj zwykle od 50 do 70 dni, a lato od 90 do 110 dni; okres wegetacji wynosi 210-220 dni.

W regionie trzebnickim przeważają wiatry wiejące z północnego zachodu, znacznie rzadziej występują wiatry wiejące z północnego wschodu. Następstwem pierwszych, niemal zawsze są opady atmosferyczne lub śloty, natomiast drugie zwykle powodują pogodę suchą.

Pojawiające się czasami wiatry południowe bądź południowo-zachodnie przeważnie przynoszą ze sobą burze, ulewne deszcze, czasami także katastrofalne w skutkach gradobicie.

Badania jakości powietrza, prowadzone są na Dolnym Śląsku w ramach monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ), i publikowane corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa dolnośląskiego. Badania powietrza w gminie Trzebnica są wykonywane w okrojonym zakresie i dotyczą wyłącznie miasta Trzebnica.

Analiza wyników badań prowadzonych w latach 2003, 2005 i 2007 dowodzi, że emisja zanieczyszczeń gazowych - SO₂, NO₂ była wyższa w sezonie grzewczym niż w sezonie pozagrzewczym, niekiedy prawie dwukrotnie, jednak wartości progowe nie zostały przekroczone. Stężenie tlenku węgla, pyłu zawieszonego oraz ozonu nie było badane.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego w roku 2006 dla powiatu trzebnickiego stwierdzono potrzebę opracowania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi z uwagi na szacowane ponadnormatywne stężenie ozonu w powietrzu [17].

[Tabela 1] Wyniki pomiarów wskaźnikowych wybranych stężeń [µg/m³] zanieczyszczeń w Trzebnicy przy ul. Wałowej w 2007 r. w odniesieniu do dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. (Dz. U. Nr 47 poz. 281)²

---

² Wg Prognoza oceny oddziaływania na środowisko programu ochrony środowiska dla gminy Trzebnica na lata 2010-2014, z perspektywą na lata 2015-2018, Trzebnica 2010 r.

Substancja	Średnia roczna	Średnia w sezonie grzewczym	Średnia poza sezonem grzewczym	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu	% wartości dopuszczalnej
SO ₂	8,7	14,8	2,5	20*	74
NO	15,1	19,6	10,6	40**	38

*poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego i pory zimowej (okres od 01 X do 31 III) – termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych 2003r.

** poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego – termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych 2010r.

HAŁAS, KLIMAT AKUSTYCZNY

Hałas komunikacyjny na obszarze powiatu trzebnickiego był poddawany badaniom przez WIOŚ w 2003 i w 2007 r.

Badaniami objęto odcinki dróg w mieście Trzebnica gdzie, oprócz Obornik Śląskich, zanotowano największy ruch komunikacyjny. Z pośród przebadanych 19 odcinków dróg – na 11 wartości dopuszczalne hałasu w pierwszej linii zabudowy zostały przekroczone. Zanotowano nawet bardzo uciążliwy poziom równoważny dźwięku przekraczający 70 dB. Badania powtórzone na tych samych odcinkach dróg w 2007 r. wykazały, że natężenie dźwięku kształtuje się na tym samym poziomie, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście natężenia ruchu samochodowego, zarówno osobowego jak i ciężarowego. Największe zagrożenie hałasem stwierdzono na ulicach: Milickiej, Prusickiej, Wrocławskiej i Bochenka.³

[Tabela 2] Wyniki pomiaru hałasu na terenie miasta Trzebnica w 2003r. i 2007r.

Lp.	Lokalizacja punktów pomiarowych	Natężenie ruchu pojazdów [poj/h]		Natężenie ruchu pojazdów ciężarowych [poj/h]		L _{Aeq} w odległości 1 m od krawędzi drogi [dB]		L _{Aeq} na linii zabudowy [dB]	
		2003r.	2007r.	2003r.	2007r.	2003r.	2007r.	2003r.	2007r.
1.	ul. Bochenka 18	649	505	50	38	70,6	72,7	70,6	69,2
2.	ul. Daszyńskiego 43	370	301	16	3	70,0	64,9	70,0	61,2
3.	ul. Prusicka 37	425	582	33	89	70,8	73,8	61,5	68,6
4.	ul. Wrocławska 16	475	479	46	23	71,7	73,5	59,8	69,7
5.	ul. Obornicka 16 d	-	173	-	8	-	70,2	-	65,7
6.	ul. Milicka 15	-	671	-	97	-	74,4	-	68,0

Niezwykle istotną informacją w świetle powyższych wyników jest fakt, że w grudniu 2009 r. otworzony został 0,5 km odcinek drogi gminnej – tzw. łącznik pomiędzy ul. Prusicką i Milicką, co wpłynie istotnie na zmniejszenie hałasu w centrum miasta.

Podsumowanie:

Wartości badanych wskaźników potwierdzają ciągły postęp w kierunku uzyskiwania coraz bardziej zadawalających wyników charakteryzujących stan środowiska. Niezbędne są jednak dalsze działania, zwłaszcza w zakresie ochrony wód powierzchniowych oraz ochrony klimatu akustycznego. Zmiany poprawiające jakość środowiska w gminie są wynikiem prowadzonych działań, w szczególności:

- stopniowej regulacji gospodarki ściekowej,
- zmiany czynnika grzewczego w indywidualnych gospodarstwach domowych,
- modernizacji stanu dróg w gminie,
- budowy nowego składowiska odpadów, spełniającego wymagane normy.

ZANIECZYSZCZENIA

³ Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007r., WIOŚ Wrocław, 2008.

Na terenie gminy Trzebnica przemysł jest słabo rozwinięty. Problem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłów z dużych zakładów przemysłowych praktycznie nie istnieje. Najbardziej uciążliwe jest niska emisja oraz zanieczyszczenia komunikacyjne, występujące szczególnie w centrum miasta. Ponadto, zanieczyszczenia powietrza migrują z terenów sąsiednich - z LGOM – przenoszone wiatrami zachodnimi, z Wrocławia - przenoszone wiatrami południowymi oraz znad kompleksu elektrowni ciepłych na pograniczu polsko-niemiecko-czeskim.

PRZYRODA

Siedliska

Według geobotanicznego podziału Polski (Matuszkiewicz 1993r.) obszar gminy Trzebnica leży w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim, Krainie Południowo-Łużyckiej, w Podkrajnie Wschodniej.

Roślinność jest bardzo zróżnicowana ze względu na różne sposoby użytkowania terenu w poszczególnych fragmentach gminy. Istotne znaczenie mają tereny leśne, zróżnicowane pod względem siedliskowym oraz pod względem walorów przyrodniczych.

Zachowały się fragmenty następujących naturalnych zespołów roślinnych:

- śródładowy bór suchy *Cladonio-Pinetum*

Siedlisko to występuje tylko w północnej części gminy, na północ od Koniowa, gdzie zajmuje szczytowe partie śródleśnych wydm. Ujęte jest na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (91T0-1)

- łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*

Siedlisko to występuje na terenie całej gminy, wzdłuż cieków wodnych, najczęściej w postaci wąskich smug. Najlepiej wykształcony jego płat znajduje się pod Droszowem. Ujęte jest na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (91E0-3)

- podgórski łąg jesionowy *Carici remotae-Fraxinetum*

Siedlisko występuje w postaci niewielkich enklaw pośród stromych jarów i wąwozów, w południowej części gminy. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (91E0-5). Jest ono silnie zagrożone wyginięciem w gminie

- łąg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris*

Siedlisko występuje w postaci niewielkich płatów pośród stromych jarów i wąwozów, w południowej części gminy. Siedlisko to ujęte jest na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (91F0-1). Jest ono silnie zagrożone wyginięciem w gminie

- grąd środkowoeuropejski *Galio sylvaticii-Carpinetum*

Siedlisko to występuje w rozproszeniu, głównie w południowej, wyżynnej części gminy. Najlepiej wykształcone płaty tego siedliska występują w pobliżu następujących miejscowości: Trzebnica, Malczów, Marcinowo, Taczów Mały, Boleścín i Skarszyn.

Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (9170-1)

- grąd zboczowy (niżowy las zboczowy klonowo-lipowy) zbior. *Acer platanooides-Tilia cordata*

Siedlisko to występuje bardzo rzadko w południowej części gminy. Zajmuje najbardziej strome stoki wąwozów i skarp. Najlepiej wykształcone płaty tego siedliska występują w pobliżu Marcinowa, Taczowa Małego i Głuchowa Górnego. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (9170-3). Siedlisko zagrożone potencjalnie w gminie (m.in. przez zaśmiecanie i wywóz gruzu)

- kwaśna buczyna niżowa *Luzulo pilosae-Fagetum*

Siedlisko to występuje rzadko w południowej, wyżynnej części gminy. Najlepiej wykształcone jego płaty występują w pobliżu następujących miejscowości: Trzebnica, Taczów Mały, Boleścín i Skarszyn. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (9110-1). Najlepiej zachowany płat tego siedliska w gminie chroniony jest w rezerwacie przyrody „Las bukowy w Skarszynie”. Pozostałe płaty są potencjalnie zagrożone wyginięciem, ze względu na niewielki areal

- żyzna buczyna niżowa *Galio odorati-Fagetum*

Siedlisko to występuje rzadko w południowej, wyżynnej części gminy. Najlepiej wykształcone jego płaty przylegają do południowo-wschodniej części miasta Trzebnicy oraz do południowo-wschodniej

części Będkowa. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (9130-1). Siedlisko to jest potencjalnie zagrożone wyginięciem w gminie, ze względu na bliskość miasta i związaną z tym zwiększoną penetracją ludzką

Zróznicowana rzeźba terenu gminy Trzebnica, pomimo stosunkowi niskiego wskaźnika lesistości wynosi ok. 17,4 % (źródło: Plan urządzeniowo – rolny gminy Trzebnica 2008r.) - stwarza warunki do egzystencji wielu rzadkich siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych.

Do najcenniejszych siedlisk należą:

- murawa szcztolichowa *Spergulo vernalis-Corynephorum*

Siedlisko to występuje w rozproszeniu, w północnej części gminy. Zajmuje ono skraje borów sosnowych oraz piaszczyste nieużytki. Najlepiej wykształcone płaty tego siedliska znajdują się pod Koniowem. Siedlisko jest rzadkie w gminie i potencjalnie zagrożone wyginięciem

- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe *Koelerion glaucae*

Siedlisko to występuje w południowej części gminy, na obszarze Wzgórz Trzebnickich. Zajmuje ono strome, silnie nasłonecznione szczyty wzgórz lub części południowych stoków, a także przydrożne skarpy. Najlepiej zachowane płaty tego siedliska można odnaleźć w pobliżu następujących miejscowości: Boleścin, Głuchów Górny, Kobylce, Malczów, Marcinowo, Piersno, Taczów Mały, Trzebnica, Węgrzynów. Jest to jedno z najcenniejszych siedlisk przyrodniczych, jakie zachowało się w gminie Trzebnica. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000, jako siedlisko priorytetowe (*6120). Jest ono potencjalnie zagrożone wyginięciem w gminie, ze względu na występowanie na małych powierzchniach, jak i zanikanie ekstensywnej gospodarki pastwiskowej, która dawniej utrzymywała to siedlisko

- łąka ostrożeniowo-rdestowa *Cirsio-Polygonetum*

Siedlisko to występuje w rozproszeniu na obszarze całej gminy, częściej w północnej jej części, gdzie zajmuje wiele dolin cieków. Najlepiej zachowane płaty tego siedliska można odnaleźć w pobliżu Koniowa, Ligoty i Droszowa. Jest ono potencjalnie zagrożone wyginięciem w gminie, ze względu na zanikanie gospodarki łąkarskiej

- niżowe łąki świeże użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*

Siedlisko to występuje w rozproszeniu na obszarze całej gminy, najczęściej w postaci niezbyt dużych płatów. Zostało ono ujęte na europejskiej liście siedlisk NATURA 2000 (6510). Jest ono potencjalnie zagrożone wyginięciem w gminie, ze względu na zanikanie gospodarki łąkarskiej

- czyźnie *Rubus fruticosus-Prunetum spinosae*

To mające postać krzewiastych zarośli siedlisko występuje w rozproszeniu, głównie w południowej, wyżynnej części gminy. Ma ono postać niewielkich pasów leżących najczęściej w krajobrazie rolniczym lub na skrajach grądów. Siedlisko potencjalnie zagrożone wyginięciem w gminie (intensyfikacja rolnictwa, np. komasacja gruntów, chemizacja).

Lasy

Lasy powiatu trzebnickiego zajmują ok. 25,02 % powierzchni – 25.561 ha (wskaźnik lesistości dla Dolnego Śląska - 28,2 %, dla kraju 28,4 %) i znajdują się na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu (na terenie 4 nadleśnictw - Oborniki Śląskie, Milicz, Oleśnica i Żmigród, lasy prywatne stanowią 2,3 % ogółu gruntów leśnych). Wskaźnik ten plasuje powiat na 16 miejscu w województwie dolnośląskim. Są tu głównie lasy sosnowe z domieszką dębów, brzoź i świerków, natomiast Wzgórza Trzebnickie porastają lasy bukowe z domieszkami jodły lub świerka.

W warunkach geograficznych i urbanistycznych powiatu trzebnickiego lasy pełnią funkcje ochronne tj. glebochronne, wodochronne, uzdrowiskowo-klimatyczne, masowego wypoczynku, strefy zieleni wysokiej, krajobrazowe, strefy uszkodzeń przemysłowych itp. oraz gospodarcze.

Gmina Trzebnica - lasy zajmują tylko 14,22% powierzchni gminy (dane z PODGiK 31.12.2003), większość lasów skoncentrowana jest w północnej części gminy, generalnie gmina jest słabo zalesiona. Drzewostan stanowią równorzędnie gatunki liściaste (dąb szypułkowy, buk zwyczajny, grab zwyczajny, brzoza brodawkowata) i iglaste (sosna zwyczajna). Warstwę krzewów prezentują: leszczyna pospolita, jarzębina pospolita i będąca pod częściową ochroną - kruszyna pospolita. W części północnej gminy znajduje się rezerwat przyrody las Bukowy o pow. 23,7 ha. W części południowej gminy projektowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Trzebnickie. Na terenie gminy występuje 101 pomników przyrody. Roślinność łąk stanowią: trzęślica modra, śmiatek darniowy, 4 gatunki ostrożeń (warzywny, łąkowy, siwy i błotny), wiązówka błotna. W zbiorowiskach chwastów polnych dominuje miotła zbożowa lub owies głąchy. Ponadto występuje tu: chaber bławatek, ostrożeń polny, rdest powojowy, przetacznik perski, mak polny.

Lasy są jedną z dominujących form użytkowania terenu w powiecie, odgrywają istotną rolę w tworzeniu dobrych warunków środowiskowych, wpływają pozytywnie na rozwój lokalnych ekosystemów oraz są znaczącym składnikiem krajobrazu. Zdecydowana większość obszarów leśnych skoncentrowana jest w północnej i północno-zachodniej części powiatu.

Lasy powiatu trzebnickiego zajmują 25,02 % powierzchni - 26.100 ha (wskaźnik lesistości dla Dolnego Śląska - 28,2 %, dla kraju 28,4 %) i znajdują się na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu (na terenie 4 nadleśnictw - Oborniki Śląskie, Milicz, Oleśnica i Żmigród, lasy prywatne stanowią 2,3 % ogółu gruntów leśnych). Wskaźnik ten plasuje powiat na 16 miejscu w województwie dolnośląskim. Głównie są tu lasy sosnowe z domieszką dębów, brzoź i świerków, natomiast Wzgórza Trzebnickie porastają lasy bukowe z domieszkami jodły lub świerka.

Ze wszystkich gmin powiatu trzebnickiego słabo zalesiona jest gmina Trzebnica (14,22 %), Wisznia Mała (13,23 %) oraz Prusice (19,32 %). Do najbardziej zalesionych możemy zaliczyć: Zawonia (37,88 %), Oborniki Śląskie (34,35 %), Żmigród (29,60 %).

Flora i fauna

Na podstawie obserwacji przeprowadzonych w 2004 r. na terenie gminy przez przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „pro Natura” Grzegorza Bobrowicza i Krzysztofa Koniecznego ustalono listę zagrożonych, rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych. Znalazły się na niej między innymi: buławnik czerwony, czyściec prosty, fiołek przedziwny, jaskier kaszubski, karmnik bezpłatkowy, podejźrzon marunowy. Szczegółową inwentaryzację flory zawiera „Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica” (Grzegorz Bobrowicz, Krzysztof Konieczny; Wrocław 2004r.).

Na obszarze gminy stwierdzono występowanie następujących rzadkich i chronionych gatunków zwierząt: kraśnik karyncki, mieniak strużnik, siwoszek błękitny, biegacz pomarszczony, tęcznik liszkarz, pachnica, pstrąg potokowy, kumak niziny, rzekotka drzewna, błotniak stawowy, derkacz, dudek, gągoł, sóweczka, zimorodek, borowiec wielki, nocek Natterera. Szczegółową inwentaryzację flory zawiera „Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica” (Grzegorz Bobrowicz, Krzysztof Konieczny; Wrocław 2004r.).

Bezpośrednio na obszarze opracowania zm Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny nie występują żadne z chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Główne istniejące źródła niekorzystnego oddziaływania na jakość środowiska na terenie gminy Trzebnica to⁴:

- duże natężenie drogowego ruchu lokalnego, przy nakładaniu się ruchu tranzytowego w kierunku Poznania i Oleśnicy;
- niska emisja;

- nieuregulowana gospodarka ściekowa na wsiach;
- zanieczyszczone wody opadowe, spływające z terenów zainwestowanych (głównie miasto Trzebnica);
- chemizacja rolnictwa;
- utrata gleb wysokiej jakości;
- dzikie wysypiska śmieci;
- stopowienie gruntów rolnych i leśnych.

Zagrożenia:

- uciążliwości akustyczne i aerosanitarne, zagrożenie zanieczyszczenia powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i gleb metalami ciężkimi, olejami mineralnymi, benzo(a)pirenem czy substancjami ropopochodnymi obszarów, pozostających w oddziaływaniu dróg (ok. 50m pas terenu wzdłuż drogi). Trzebnica leży na trasie transportu substancji chemicznych, które są utylizowane w Brzegu Dolnym, co stwarza dodatkowe zagrożenie w przypadku awarii, wypadku pojazdu i in.
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- infiltracja odcieków wysypiskowych w głąb ziemi i zanieczyszczenie gleb oraz wód podziemnych, zwłaszcza na terenach, na których brak izolacji warstw wodonośnych od podłoża (obszar Kotliny Żmigrodzkiej).
- trwałe i nieodwracalne zniszczenie gleb i powierzchni rolnych w wyniku coraz częstszego przeznaczania na cele nierolnicze terenów, na których występują wysokiej jakości gleby;
- zmiany biotopoklimatyczne, obserwowane szczególnie mocno w okresie jesienno – zimowym, w wyniku emisji tlenków węgla, dwutlenku siarki, dwutlenku węgla, pyłów i in. podczas stosowania do ogrzewania wysokoemisyjnych produktów energetycznych;
- niekorzystne zmiany w jakości środowiska wodnego i glebowego oraz ujemnie oddziaływanie na walory krajobrazowe w związku z nielegalną eksploatacją piasku.

2. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJETE OCHRONĄ PRAWNĄ

Obszary prawnie chronione

- Rezerwat przyrody „Las Bukowy w Skarszynie”
- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” – fragment w północnej części gminy Trzebnica
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH020041
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki” PLH020093
- 8 użytków ekologicznych na gruntach leśnych Nadleśnictwa Żmigród (powołanych na podstawie Uchwał Rady Miasta i Gminy Trzebnica Nr IX/88/99 z dnia 30.09.1999 oraz Nr XXI/210/2000 z dnia 26.10.2000.
- 102 pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody - Las Bukowy w Skarszynie stanowi leśną enklawę wśród gruntów rolnych i obszarów zabudowanych. Zajmuje powierzchnię 23,7 ha. Rosną tu ponad stuletnie okazy buka zwyczajnego, dębu bezszypułkowego, grabu, lipy oraz rzadkie gatunki roślin zielnych. Został powołany na podstawie Zarządzenia Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 15.12.1980r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1981r. Nr 30, poz. 171). Znalazł się także w wykazie rezerwatów występujących na terenie województwa dolnośląskiego (Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998r. na terenie województwa dolnośląskiego).

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu naturalnego lasu bukowego z interesującymi oraz rzadkimi roślinami zielnymi.

Sposób postępowania i ochrony obszarów objętych ochroną konserwatorską określają przepisy Ustawy o ochronie przyrody. Dodatkowo, w ww. Zarządzeniu MLiPD zostały określone zakazy, jakich należy przestrzegać na obszarach uznanych za rezerwat przyrody. Oto niektóre z nich:

- 1) zabrania się wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych;
- 2) zabrania się zmiany stosunków wodnych naruszających w sposób istotny warunki ekologiczne;
- 3) zabrania się niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin;
- 4) zabrania się zanieczyszczania wody i terenu oraz zakłócania ciszy;
- 5) zabrania się niszczenia drzew i innych roślin;
- 6) zabrania się polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków;
- 7) zabrania się wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” ma rangę ogólnopolską i europejską. Obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzowania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zajmuje powierzchnię 87 040 ha. Na terenie województwa dolnośląskiego Park obejmuje obszar o powierzchni 70.040 ha w granicach gmin: Cieszków, Krośnice i Milicz w powiecie milickim; Prusice, Trzebnica i Żmigród w powiecie trzebnickim i Twardogóra w powiecie oleśnickim. Tylko niewielka część Parku zachodzi na północną część obszaru gminy Trzebnica (zgodnie z załącznikiem graficznym). Na obszarze Parku występują na jego terenie liczne stawy i rozlewiska Baryczy, łęgi olchowe, dąbrowy, buczyny i bory sosnowe. Jest miejscem gniazdowania ptaków. Występują tu objęte ochroną gatunki roślin, płazów, ryb i ssaków.

Park Krajobrazowy został powołany na podstawie rozporządzenia Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3.06.1996 r., z późniejszymi zmianami w roku 2000 i 2007 (Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego; Dz. Urz. z 2007 r. Nr 88, poz. 1012).

Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. ustala szczególny cel ochrony Parku: zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Parku wprowadzono m.in. zakaz:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (nie dotyczy zadrzewień rosnących na gruntach określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne);
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior, i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH020041

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności (14 typów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 15 gatunków z Załącznika II). Dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo-olsowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo-wiązowe-jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności Isoeto-Nanojuncetea wraz z zagrożonymi w Polsce gatunkami roślin. Również ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajkowych. Na podkreślenie zasługuje bogata ichtiofauna z kozą złotawą *Sabanejewia aurata* (jedno z nielicznych w Polsce stanowisk). Ponadto Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów ornitologicznych w Polsce. Ostoja ptasia o randze europejskiej E54.

Zagrożenia: Intensyfikacja lub zaniechanie użytkowania stawów. Deficyt wody w zlewni Baryczy spowodowany eksploatacją zasobów wodnych. Zanieczyszczenie wody. Epidemie wśród ryb hodowlanych, Zanik okresowych zalewów. Zalesianie i sukcesja roślinności na otwartych terenach (szczególnie na pastwiskach i na łąkach). Intensyfikacja rolnictwa. Zwiększenie aktualnego pozyskania drewna w starodrzewiach. Spadek liczby ostoi nietoperzy, niepokojenie nietoperzy na zimowiskach. Zanik populacji małży skójkowatych, co powoduje brak możliwości rozrodu różanki. Regulacje i renowacje cieków wodnych. Likwidacja śródpolnych zadrzewień. Uwaga: Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczy różnych fragmentów doliny rzecznej i powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea 0,11
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion 0,05
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis* 0,06
6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) 0,09
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 0,08
6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 0,01
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 1,45
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) 0,13
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 0,02
9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) 1,34
9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) 0,10
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) 2,25
91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) 2,05
91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) 1,29

SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1308 *Barbastella barbastellus*

1324 *Myotis myotis*

1337 *Castor fiber*

1355 *Lutra lutra*

PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1166 *Triturus cristatus*

1188 *Bombina bombina*

RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1124 *Gobio albipinnatus*

1134 *Rhodeus sericeus amarus*

1145 *Misgurnus fossilis*

1146 *Sabanejewia aurata*

1149 *Cobitis taenia*

BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1060 *Lycaena dispar*

1083 *Lucanus cervus*

1084 *Osmoderma eremita*

1088 *Cerambyx cerdo*

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki” PLH020093

Obszar może mieć istotne znaczenie dla przetrwania czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*) na Dolnym Śląsku. Obejmuje jedno z niewielu stanowisk tego gatunku we wschodniej części województwa potwierdzone po 2000 roku. Poza tym może mieć kluczowe znaczenie dla ochrony jednego z ostatnich stanowisk modraszków telejusa i *nausitosa* oraz ostatniego znanego (w latach 1996-2006) stanowiska przeplatki aurinii w zlewni rzeki Baryczy. Obszar chroni rzadkie już na Nizinie Śląskiej zespoły ekstensywnych łąk wilgotnych (świeżych, kaczeńcowych i trzęślicowych) z krwiściągiem lekarskim *Sanguisorba officinalis* rośliną żywicielską gąsienic obu wymienionych modraszków oraz czarcikęsem łąkowym *Succisa pratensis*, gatunkiem żywicielskim dla przeplatki aurinii. Dodatkowo wartość ostoi podwyższa obecność chronionych storczyków i innych roślin wskaźnikowych dla tego typu łąk. Obszar jest zagrożony przez zmianę sposobu użytkowania (zaoranie pod uprawy kukurydzy lub wierzby), przez meliorację oraz zmiany w stosunkach wodnych w dolinie Jesionki i Lipniaka spowodowane budową stawów prywatnych. Ze względu na sąsiedztwo miasta i wiosek, występuje też zagrożenie skażenia ściekami i nawozami, składowania odpadów, jak też wypalania traw na wiosnę. Istotnym problemem jest też zarastanie łąk przez brzozę, trzcinę, ekspansywne trawy, nawłoc kanadyjską i wrotycz. Zwiększa się presja miejscowej ludności poprzez zabudowę i ruch weekendowy.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi 0,10

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) 6,90

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 6,40

BEZKREĞOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1059 *Maculinea teleius*

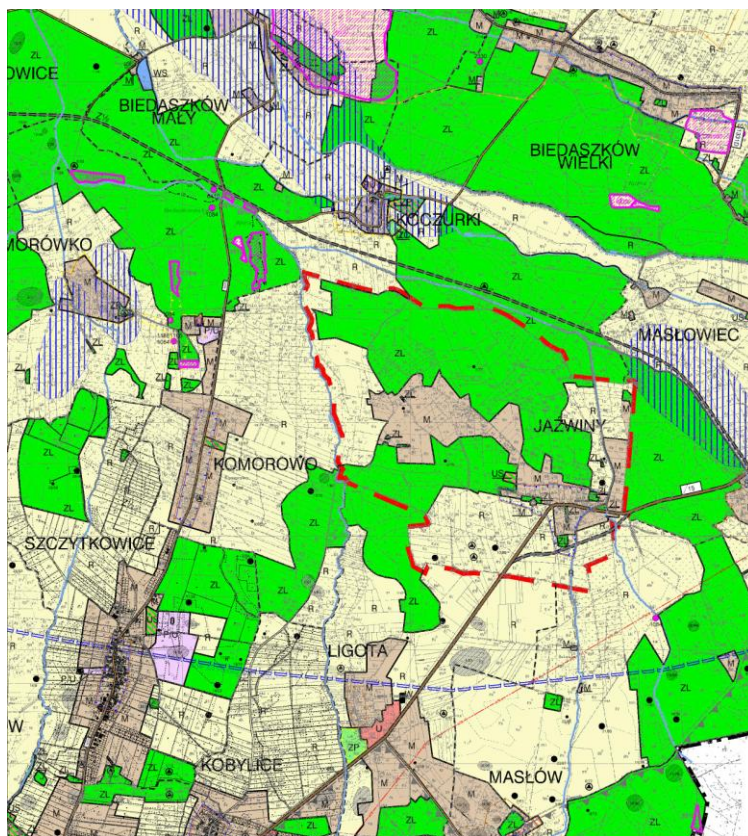
1060 *Lycaena dispar*

1061 *Maculinea nausithous*

1065 *Euphydryas aurinia*

Na rysunku 3 przedstawiono poglądowo lokalizację siedlisk przyrodniczych (oznaczonych arealem w kolorze różowym) i stanowisk roślin, zwierząt i grzybów chronionych (oznaczonych kolorowymi punktami)⁵.

[Rysunek 3] Siedliska przyrodnicze i stanowiska chronionych roślin, zwierząt i grzybów w pobliżu wsi Jażwiny (czerwona linia przerywana)⁵

⁵ Siedliska przyrodnicze oznaczone różową obwódką, zakreślowane, stanowiska roślin chronionych oznaczone pomarańczową kropką, stanowiska chronionych zwierząt oznaczone różową kropką.

⁶ Na podstawie opracowania prognozy oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica z 2015 r.

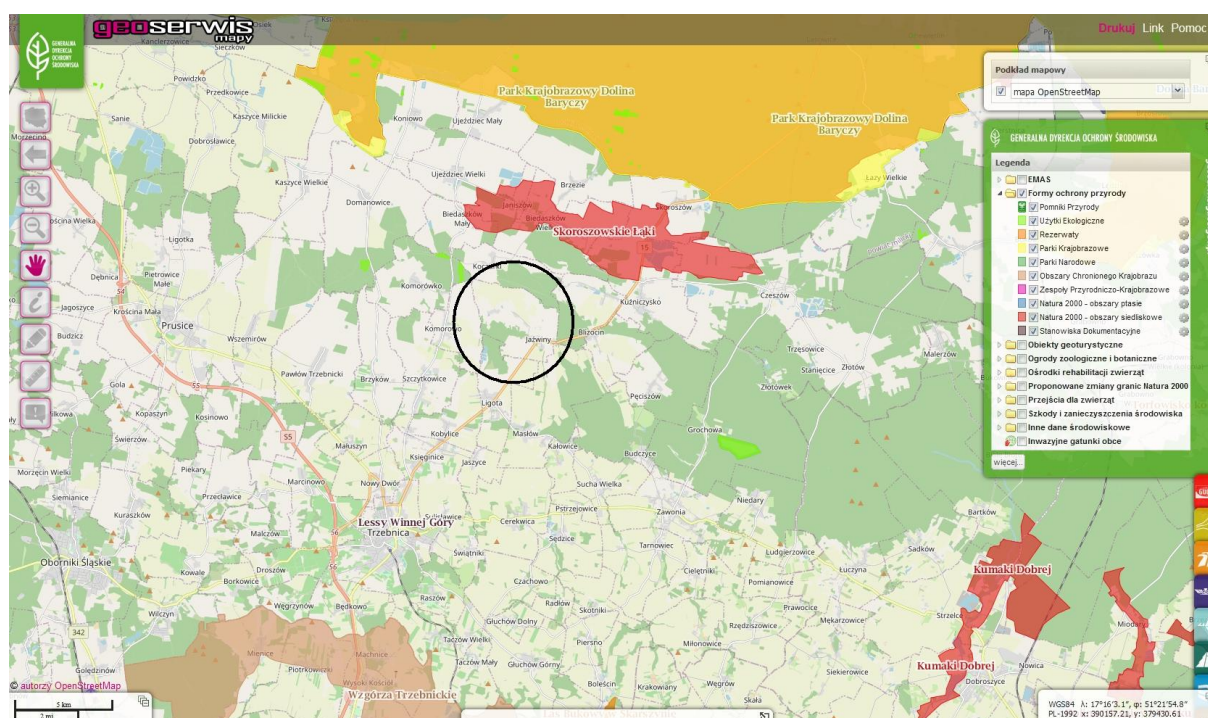
Jak widać na załączonej grafice, bezpośrednio w obszarze wsi Jażwin, żadne z nich nie występują. Jedynie poza granicami opracowania w sąsiedztwie minimum 315 m - od skrajnej granicy obrębu w części północno-zachodniej, 1,3 km - od skrajnej granicy obrębu w części północnej, 2,0 km - od skrajnej granicy obrębu w części południowo-wschodniej, 1,0 km - od skrajnej granicy obrębu w części zachodniej i dalej znajdują się siedliska przyrodnicze.

Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Trzebnica występują 101 pomników przyrody. Na terenie omawianego obrębu wsi Jażwiny stwierdzono brak występowania pomników przyrody.

Na obszarze opracowania zmiany Studium dla obrębu Jażwiny oraz terenu we wsi Cerekwica nie znajdują się bezpośrednio żadne z wyżej wymienionych i pokrótce opisanych obszarów i obiektów przyrodniczych objętych ochroną prawną (Rys. 4).

[Rysunek 4] Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną w pobliżu wsi Jażwiny (zaznaczone czarnym okręgiem)⁷

3. WYPOSAŻENIE GMINY W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ [17]

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy są w pełni zwodociągowane. Dla ujęć wód podziemnych zostały wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej – zewnętrzne i wewnętrzne.

Na terenie stref ochrony bezpośredniej należy zapewnić:

- wykorzystanie terenu wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęcia wody,
- odprowadzenie wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowanie terenu zielenią,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W strefie ochrony pośredniej wewnętrznej obowiązują zakazy i ograniczenia:

- odprowadzania ścieków do ziemi i rolniczego wykorzystania ścieków,

⁷ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

- ograniczenie stosowania nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin,
- lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych,
- urządzania parkingów, obozowisk i mycia pojazdów.

W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej zakazuje się:

- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu.

Gospodarka ściekowa

Miasto Trzebnica posiada system kanalizacji ogólnospławnej przejmującej zarówno wody opadowe jak i ścieki sanitarne. Oddana do użytku w 1998 roku oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w północnej części miasta przy ulicy Milickiej. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna ze wspomaganie chemicznym dla usuwania fosforu oraz odwodnieniem i higienizacją osadów. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 6000m³/d. Na oczyszczalnię ścieków doływają również ścieki sanitarne pochodzące ze wsi Księginice. Decyzją Wojewody Wrocławskiego nr OŚ.I.6210/11/96 z 26 kwietnia 1996 roku udzielone zostało pozwolenie wodno-prawne, z terminem ważności do 31 grudnia 2015 r., na eksploatację miejskiej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków oraz na odprowadzanie do potoku Polska Woda ścieków bytowo-gospodarczych po uprzednim oczyszczeniu biologicznym w procesie beztlenowo – tlenowym.

Pozostałe miejscowości znajdujące się w obrębie gminy Trzebnica nie posiadają systemowych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. W poszczególnych wsiach istnieją jedynie odcinki kanalizacji deszczowej, odprowadzającej wody opadowe do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych. Najczęściej stosowanymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowo – gospodarczych są bezodpływowe osadniki gnilne okresowo opróżniane (o różnym stopniu technicznym i różnych warunkach eksploatacyjnych) oraz osadniki wykonane jako doły chłonne. Na terenie oczyszczalni ścieków zlokalizowany jest punkt zlewny fekali, do którego dowożone są taborem wozów asenizacyjnych ścieki z terenu gminy. Na terenie gminy występują ponadto małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnie te, zwykle z wymiennym wkładem, budowane są z inicjatywy właścicieli posesji i spełniają swoją rolę tylko w przypadku prawidłowej ich eksploatacji.

W Studium przewiduje się:

- rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenach planowanej zabudowy w obrębie miejscowości wyposażonych w kanalizację,
- budowę sieci kanalizacyjnych na obszarach wsi nie posiadających kanalizacji,
- modernizację sieci kanalizacyjnej na obszarze miasta,
- modernizację lub rozbudowę, stosownie do potrzeb, istniejących przepompowni ścieków,
- budowę nowych przepompowni ścieków wraz z kanałami tłocznymi i kolektorami doprowadzającymi,
- modernizację i rozbudowę istniejącej w mieście oczyszczalni ścieków do parametrów gwarantujących przyjęcie zwiększonej ilości ścieków,
- budowę grupowych i lokalnych oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki wodami deszczowymi, w tym:
- retencjonowanie wód deszczowych (w tym na terenach zieleni).

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Trzebnica funkcjonuje, oddane do eksploatacji 12 maja 2008 r., gminne składowisko odpadów komunalnych, zlokalizowane w północnej części gminy, w obrębie wsi Marcinowo. Uruchomienie składowiska wraz z infrastrukturą służącą do segregacji odpadów spowodowało rozwiązanie problemu gospodarki odpadami w mieście i gminie Trzebnica, a także wyeliminowanie problemów gminy związanych z wymogami dyrektyw Unii Europejskiej. Na składowisku gromadzone są odpady inne niż niebezpieczne oraz odpady niebezpieczne. Przy

zaplanowanej ilości deponowanych odpadów przyjęto, że czas eksploatacji składowiska wyniesie 20 lat.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. funkcjonowało składowisko odpadów w Jaszycach. Aktualnie prowadzona jest jego rekultywacja, zgodnie z opracowaną „Dokumentacją określającą techniczne warunki zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Jaszyce”. Na terenie gminy prowadzona jest od września 2001 roku selektywna zbiórka odpadów w systemie kontenerowym.

Zaopatrzenie w gaz

Tereny wiejskie gminy Trzebnica są pozbawione dostępu do gazu. W sieć gazową wyposażone jest jedynie miasto Trzebnica. Warunkiem rozwoju inwestycji związanych z budową sieci gazowych jest ich opłacalność ekonomiczna uwarunkowana z jednej strony jej kosztem, z drugiej przewidzianym zyskiem osiągniętym w wyniku sprzedaży gazu, która to wielkość jest zdeterminowana ilością i jakością odbiorców gazu. Istniejące rezerwy w przepustowości sieci gazowej pozwalają na zwiększenie obszarów zgazyfikowanych bez znacznych inwestycji.

W studium dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejącej na terenie gminy sieci gazowej wysokiego ciśnienia, w tym stacji redukcyjno – pomiarowej IO oraz sieci gazowej podwyższonego średniego ciśnienia. W przypadku konieczności budowy nowych stacji redukcyjno – pomiarowych IO ich lokalizację proponuje się na terenach aktywności gospodarczej.

Strefy ochronne gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia.

Dla gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia przebiegających przez obszar gminy obowiązują strefy ochronne ustalone na podstawie przepisów szczególnych. Strefa ochronna dla gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia stanowi obszar, w którym przedsiębiorstwo gazownicze jest uprawnione do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. Na rysunku studium wrysowano ww. strefę.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

W studium założono ponadto przełożenie lub skablowanie linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia, których obecny przebieg koliduje z istniejącą i planowaną zabudową.

W związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną w studium dopuszcza się budowę dodatkowych GPZ 110/20 kV, obsługujących odbiorców, których zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego układu elektroenergetycznego byłoby niemożliwe lub niedostateczne. Lokalizację tych stacji proponuje się na terenach aktywności gospodarczej.

Dopuszcza się również realizację małych elektrowni wodnych. Szczegółowa ich lokalizacja winna być uzgodniona z Rejonowym Zarządzeniem Gospodarki Wodnej.

Zaopatrzenie w energię ciepłą

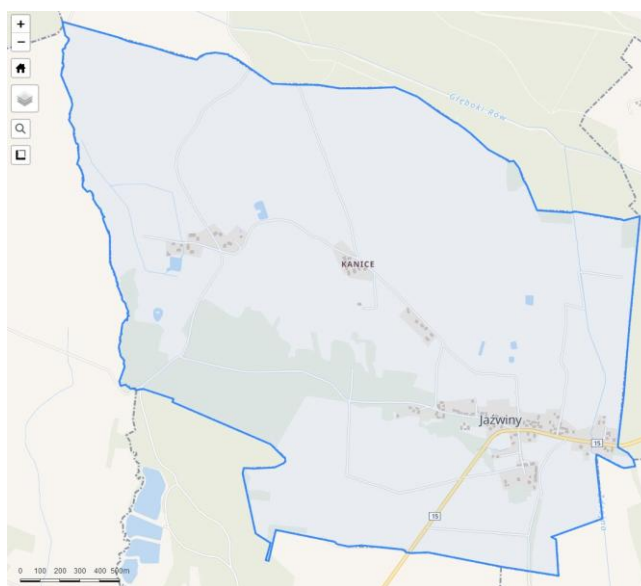
Gmina Trzebnica posiada system gospodarki cieplnej rozproszony, oparty na lokalnym wytwarzaniu energii cieplnej. Na terenie miasta Trzebnica znajdują się lokalne kotłownie opalane gazem, olejem opałowym i paliwem stałym (węgiel, koks). Do produkcji energii cieplnej wykorzystywana jest też energia elektryczna.

W Studium przewiduje się utrzymanie istniejącego na obszarze gminy systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Szczególnie należy dążyć do likwidacji lub modernizacji uciążliwych lokalnych kotłowni, opalanych paliwami stałymi, poprzez zamianę nośnika energii na paliwo nie powodujące zanieczyszczenia atmosferycznego. Zakłada się realizację lokalnych źródeł ciepła na paliwo gazowe lub płynne oraz wykorzystanie energii elektrycznej i odnawialnych źródeł energii do celów grzewczych. Dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń lokalnych systemów zaopatrzenia w ciepło na terenach przeznaczonych pod zabudowę, pod warunkiem nienaruszania innych ustaleń, ustaleń szczególnie warunków ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych oraz normatywów środowiskowych w zakresie zanieczyszczenia powietrza.

4. OPIS ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO ZM STUDIUM

Na obszarze objętym analizowanym projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego występują tereny rolne, łąkowe, pastwiska. Ponadto w Jażwinach występują stosunkowo duże kompleksy leśne istniejące a także planowane pod zalesienie (Rys. 5). Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza obszaru objętego zm studium wykazała, że obszary te należą do terenów o małej lub średniej wartości pod względem faunistycznym. Występują tu przede wszystkim gatunki pospolite, o szerokich możliwościach przystosowawczych.

[Rysunek 5] Środowisko przyrodnicze – sposób pokrycia terenu, obszaru opracowania dla projektu zm studium t⁸

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Na obszarze obrębu JAŻWINY i terenu we wsi CEREKWICA nie występują bezpośrednio siedliska przyrodnicze:

Zlokalizowane w odległości:

ok. 338 m - siedlisko 91E0 - łągi wierzbowe topolowe olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy erodliskowe);

ok. 473 m i 1224 m – siedlisko 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie

ok. 1324 m - 6410 - Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Na obszarze obrębu JAŻWINY i terenu we wsi CEREKWICA nie występują bezpośrednio stanowiska zwierząt chronionych:

Zlokalizowane w odległości:

ok. 1200 m i 1198 m – 1084 Pachnica dębowa - *Osmoderma eremita* (SCOPOLI, 1763),

ok. 2330 m – 1166 Traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus* (Laurenti, 1768),

Na obszarach obrębu Jażwiny i terenu we wsi CEREKWICA nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną.

⁸ https://geoportal360.pl/map/?src=adwords&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=SN-Geo&gclid=EAlalQobChMI962dvZz_6wIV5hoGAB3SXw-MEAAAYASAAEgLis_D_BwE#:l=51.37079,17.12766,15

Lasy i bory

9170-1 - Grad środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*)

Lasy dębowo-grabowe nizin Środkowoeuropejskich. Według pierwotnej definicji jednostka ta obejmowała tylko grady tzw. środkowoeuropejskie, należące do zespołu Galio-Carpinetum, jednak w związku z akcesją do Unii Europejskiej 10 nowych krajów rozciągnięta została także na podobne lasy dębowo-grabowe i lipowo-dębowe Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej. Wielogatunkowe lasy liściaste, stanowiące w Europie Środkowej i Środkowo-Wschodniej zonalną roślinność leśna siedlisk żyznych i dominujący potencjalnie typ roślinności. Wielogatunkowy drzewostan mogą budować niemal wszystkie występujące na danym terenie gatunki drzew liściastych, na ziemiach polskich praktycznie stałym elementem jest jednak obecność graba, a w zdecydowanej większości płatów także dębu. Grady zajmują szerokie spektrum gleb, od gleb rdzawych, przez gleby płowe, brunatne, czarne ziemie leśne, aż po gleby opadowo-glejowe. Również substrat glebowy jest bardzo urozmaicony – od piasków, w wyjątkowych przypadkach nawet wydmy, po ciężkie gliny i iły. W klasyfikacji siedlisk leśnych ten typ ekosystemu występuje na siedliskach LMśw, LMw, Lśw, Lw, a także na analogicznych siedliskach wyżynnych.

91E0 - Łęgi wierzbowe topolowe olszowe i jesionowe (*Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy erodliskowe*)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami.

Definicja ta niemal dokładnie obejmuje:

- Lasy łęgowe z klasy *Quercu-Fagetea*, rzędu *Fagetalia sylvaticae*, związku *Alno-Ulmion* i podzwiązku *Alnenion glutinoso-incanae* (ale nie podzwiązku *Ulmion minoris*, gdyż umieszczone w nim drzewostany stanowią odrębną jednostkę 91F0).
- Lasy łęgowe z klasy *Salicetea purpureae*, rzędu *Salicetalia purpureae*, związku *Salicion albae*.

Włączono tu także nizinne lasy olszowe obszarów źródliskowych, chociaż z syntaksonomicznego punktu widzenia nie stanowią jednolitej grupy, a niektóre ich postaci powinny być klasyfikowane jako fitocenony z klasy *Alnetea glutinosae*, ze względu na przewagę w nich gatunków olsowych nad lasowymi z *Quercu-Fagetea*. Niezależnie od systematycznego ujęcia, ekologiczne związki tych ekosystemów z płynącą wodą i dolinami rzecznyymi uprawniają do takiego rozwiązania.

Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, od silnie zakwaszonych do zasadowych i o zmiennym poziomie wody gruntowej. Łąki te są zróżnicowane florystycznie i należą do najcenniejszych półnaturalnych zbiorowisk Polski i Europy Środkowej, mających ważne znaczenie w zachowaniu bioróżnorodności. Szczególnie cenne są zbiorowiska rozwijające się na siedliskach węglanowych o odczynie obojętnym do zasadowego. Siedlisko przyrodnicze - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – jest jedną z najbardziej zróżnicowanych półnaturalnych formacji łąkowych powstających na skutek ekstensywnej gospodarki człowieka. Łąki te wyróżniają się wielogatunkową strukturą i swoistą fenologią rozwoju, a ich amplituda ekologiczna jest bardzo szeroka. Powstają zarówno na podłożach zasobnych, jak i mezotroficznych oraz oligotroficznych, wilgotnych i świeżych. Specyficzna cecha siedliska jest zmienny poziom wody gruntowej w ciągu roku, stanowiący

zasadniczy element różnicujący i decydujący o wykształceniu się swoistej roślinności. Fizjonomiczne łąki trzęślicowe odznaczają się stałym udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, która ma jednak małą wartość diagnostyczną. Najwierniejsze i zarazem najlepsze gatunki reprezentatywne dla tego typu biotopu to: kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, goryczka waskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachowkowaty *Gladiolus imbricatus*, goedzik pyszny *Dianthus superbus*, nasięźrał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, przytulia północna *Galium boreale*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, czarcik łąkowy *Succisa pratensis*, sierpik barwierski *Serratula tinctoria*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia* i koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*. Rozwój łąk trzęślicowych bywa najczęściej efektem melioracji torfowisk przejściowych lub niskich. Osuszenie tych siedlisk spowodowało wymuszenie w okresie wegetacyjnym znacznych ruchów pionowych wody w glebie. Zmienność poziomu zwierciadła wody gruntowej, która utrzymuje się wysoko wiosną i jesienią, a opada nisko lub bardzo nisko w pełni lata, daje możliwość koegzystencji wielu gatunkom roślin, często o skrajnie różnych wymaganiach siedliskowych, charakterystycznych dla omawianego siedliska przyrodniczego. Innym ważnym czynnikiem wpływającym na wykształcenie się łąk trzęślicowych było ekstensywne ich użytkowanie. Sianokosy rozpoczynano zwykle jesienią i wykonywano bardzo rzadko, nawet co kilka (np. 3.5) lat; prawdopodobnie wówczas, gdy nastąpiły niedobory siana z innych, cenniejszych powierzchni łąkowych. Zebrane mało wartościowe siano służyło głównie jako ściółka. Taki sposób gospodarki, przy jednoczesnym braku lub jedynie sporadycznym nawożeniu, wpłynęła na wykształcenie swoistego rytmu sezonowego tych łąk, a ich bogactwo gatunkowe wynika prawdopodobnie z przejściowego charakteru roślinności, która poprzez sporadyczne koszenie utrzymywano w pewnym etapie sukcesji. Siedliska zmiennowilgotne, choć dość pospolite i występujące na przeważającej powierzchni kraju, rzadko stanowią miejsce aktualnego występowania łąk trzęślicowych, ponieważ od dawna je zagospodarowywano i zamieniano na cenniejsze gospodarczo użytki zielone.

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowe ekstensywnie

Antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, użytkowane kośnie. Niżowe i górskie antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia Cechuje je udział takich traw, jak rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, stokłosa miękka *Bromus hordoraceus*. W runie znaczny udział mają wysokie byliny z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*), wśród których są: marchew zwyczajna *Daucus carota*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*, pasternak zwyczajny *Pastinaca sativa*, biedrzyca wielka *Pimpinella major*. Niższą warstwę tworzą rośliny dwuliścienne o barwnych kwiatach, takie jak: dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, koniczyna łakowa *Trifolium pratense*, komonica pospolita *Lotus corniculatus*, skalnica ziarenkowata *Saxifraga granulata*. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Płaty łąk świeżych wykształcają się zarówno na powierzchniach płaskich, jak i nachylonych, przy różnych ekspozycjach. Porastają żyzne, świeże gleby brunatne lub mady o odczynie zasadowym lub słabo kwaśnym. łąki świeże w dolinach rzek mogą porastać gleby organiczne. Poziom wody gruntowej waha się, ale nigdy nie dochodzi do samej powierzchni. Jedynie płaty leżące w dolinach rzecznych mogą być sporadycznie zalewane przez wody powodziowe.

Planowane zagospodarowanie przestrzenne nie ingeruje w występujące chronione siedliska przyrodnicze. Na obszarze omawianego obrębu wsi Jażwiny nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną.

Ponadto stanowiska roślin, zwierząt i grzybów chronionych nie znajdują się bezpośrednio w obrębie objętym projektem zm studium.

opracowania, ze względu na niewielkie natężenie ruchu, poziom hałasu przekracza ustawowych norm.

6. POŻĄDANE DO REALIZACJI KIERUNKI I ZADANIA SPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ EKOROZWOJOWI

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych i stanu środowiska w gminie Trzebnica zostały przedstawione wytyczne prośrodowiskowe, które w kolejnych latach powinny być w gminie realizowane, w celu poprawy warunków zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska [Tabela 3]. Wytyczne te są zgodne z dokumentami wyższego rzędu oraz odpowiadają na rzeczywiste problemy gminy, zidentyfikowane podczas analizy stanu środowiska na obszarze objętym analizowaną zmianą studium.

Poniżej, w podziale na poszczególne komponenty środowiska zostały przedstawione pożądane i planowane kierunki i zadania, które w kolejnych latach powinny być realizowane w celu poprawy warunków zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Wymienione niżej działania należy traktować priorytetowo, co oznacza również, iż powinny być uwzględnione przy opracowaniu projektu zmiany studium - poddawanych ocenie oddziaływania na środowisko, a także przyszłych planów miejscowych oraz, w dalszej kolejności i w innych dokumentach planistycznych i strategicznych.

[Tabela 4] Priorytetowe, pożądane działania sprzyjające ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi

<p>W zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ racjonalna gospodarka rolna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> optymalizacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, ▪ ochrona przed erozją, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie pozostawiania gleby w stanie nie pokrytym roślinnością - ochrona i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, - regulacja stosunków wodnych na terenach rolniczych poprzez stosowanie melioracji. ▪ utrzymanie dotychczasowego charakteru wąwozów lessowych. ▪ coraz skuteczniejsza segregacja odpadów i ich recykling
<p>W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objęcie ochroną konserwatorską proponowanych obszarów przyrodniczych: projektowanego rezerwatu przyrody „Wąwozy Włóknicy”, użytków ekologicznych i Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Buczyna Trzebnicka” ▪ ograniczenie procesu fragmentacji środowiska, zachowanie i odnowa korytarzy ekologicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - odtwarzanie zniszczonych korytarzy ekologicznych - wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień ▪ zwiększenie lesistości i poprawa gospodarki leśnej – stosowanie wyłącznie do nasadzeń gatunków rodzimych, dostosowanych do panujących warunków ▪ utrzymanie i kontrola zakazu wypalania traw i ściernisk
<p>W zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalsze prace nad kompleksowym uzbrojeniem terenów zabudowanych w kanalizację. Kanalizacja wsi i budowa oczyszczalni ścieków są zadaniami najważniejszymi z punktu widzenia ochrony środowiska w gminie Trzebnica; ▪ likwidacja miejsc nielegalnego zrzutu ścieków do wód lub do ziemi ▪ efektywne zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed spływami zanieczyszczeń poprzez ustanowienie, weryfikowanie i wykonanie stref ochronnych (np. nasadzenia roślinności ochronnej). ▪ współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie gospodarki ściekowej. ▪ budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza na obszarach wiejskich. ▪ monitorowanie jakości wód w miejscach zrzutów ścieków oczyszczonych do odbiornika

W zakresie ochrony powietrza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie niskiej emisji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - modernizację źródeł ciepła - stopniowa wymiana czynnika grzewczego na proekologiczny w gospodarstwach domowych - stopniowe zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ ograniczanie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie do zakładów nowoczesnych technologii odznaczających się mniejszą emisją do środowiska, ▪ ograniczenie oddziaływania zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - modernizację i rozbudowę istniejącej infrastruktury drogowej - budowę obejść miejscowości na drogach głównych - krajowej i wojewódzkiej - stosowanie naturalnych barier wzdłuż drogi (zadrzewienia)
W zakresie ochrony przed hałasem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja dróg istniejących, ▪ budowa obwodnic miejscowości na drogach głównych ▪ rozbudowa sieci tras rowerowych ▪ ograniczenie hałasu na terenach zamieszkałych poprzez nasadzenia pasów zwartej zieleni w pobliżu ciągów komunikacyjnych. ▪ ograniczenie ruchu ciężkiego na drogach przechodzących przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej ▪ kontrola klimatu akustycznego panującego w miejscach przeznaczonych na rekreację

III. ETAP - ROZPOZNANIE I ANALIZA PROJEKTU ZM STUDIUM

1. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W obecnie obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, zostały zawarte uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, które stanowią wytyczne do formułowania ustaleń również w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla obrębów wsi całej gminy Trzebnica. W projekcie niniejszej zmiany studium większość z tych ustaleń została zachowana. Poniżej wymieniono najistotniejsze z nich:

[Tabela 5] Ocena uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego z punktu widzenia sprzyjania i ograniczania możliwości ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego

UWARUNKOWANIA SPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I ZRÓWNOWAŻONEMU ROZWOJOWI	UWARUNKOWANIA NIESPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I ZRÓWNOWAŻONEMU ROZWOJOWI
Wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego	
<ul style="list-style-type: none"> • Przeważająca powierzchnia gminy pokryta jest glebami niskich klas bonitacyjnych (V, VI), a część wysokich klas bonitacyjnych (III-IV) • Średni stopień pokrycia powierzchni przez lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne • Występowanie obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną: <ul style="list-style-type: none"> – Rezerwat przyrody „Las Bukowy w Skarszynie” – Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” – Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH020041 – Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki” PLH020093 – 8 użytków ekologicznych – 102 pomniki przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> • Stan aerosanitarny powietrza narażony na zanieczyszczenia ze źródeł liniowych (drogi) oraz punktowych (indywidualne paleniska).

Wynikające z rozwoju systemu osadniczego oraz infrastruktury technicznej

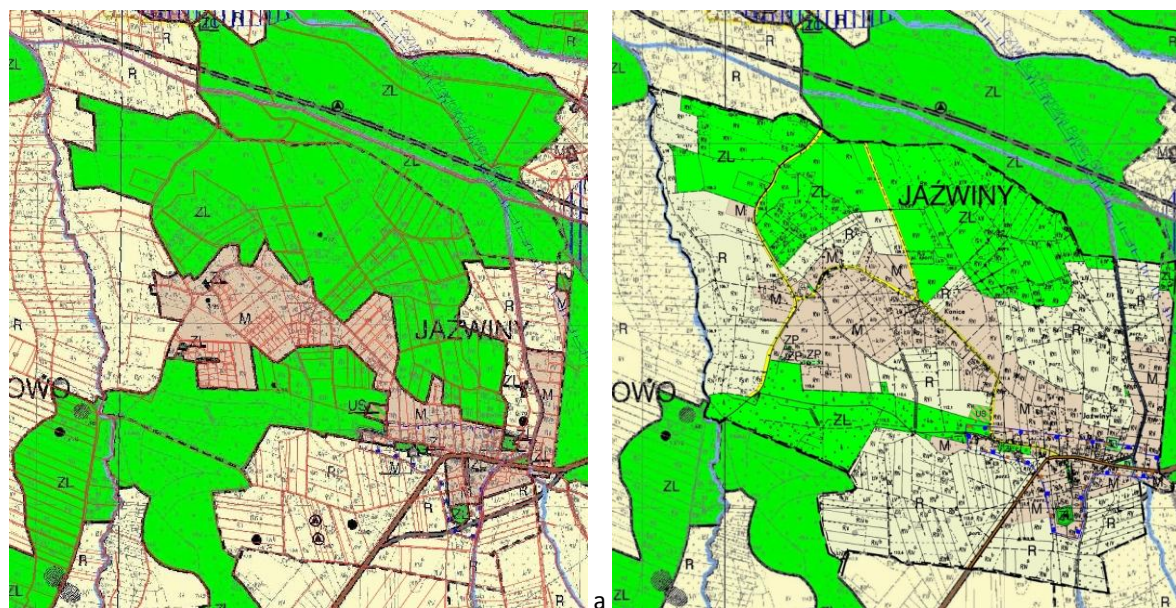
• Skoncentrowane jednostki urbanistyczne o wiejskim charakterze; • Brak źródeł oddziaływania przemysłowego.	• Zdecydowany procent mieszkańców korzystających z wysokoemisyjnych źródeł ciepła (niska emisja).

2. IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONY ŚRODOWISKA ZAPROPONOWANYCH W ZM STUDIUM

2.1 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Niniejsze opracowanie stanowi XIV i XVI zmianę obecnie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, opracowaną na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Trzebnicy: nr IV/27/15 z 30.01.2015 r. i uchwały nr XXXII/359/21 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny oraz w części wsi Cerekwica.

[Rysunek 7] Zmiany w strukturze przestrzennej obszaru wsi Jażwiny w gminie Trzebnica: (a) kierunki zagospodarowania wg obowiązującego studium, (b) kierunki zagospodarowania wg projektu zmiany obecnego studium¹¹

Analizowany projekt zm studium utrwała w większości funkcje istniejące. Tereny planowane pod zainwestowanie, które są zdecydowanie jednostkowe, nie są rozproszone (poza jednym areałem w zachodniej części obrębu, pod lasem), lokalizowane są w sąsiedztwie już istniejących. Zachowane zostały obszary zieleni urządzonej i nieurządzonej oraz cenne przyrodniczo lasy. Poza częścią zurbanizowaną, pozostawiono w dotychczasowym użytkowaniu tereny rolnicze z zakazem zabudowy. Szczególnie istotną zmianą w niniejszym projekcie studium jest uporządkowanie sytuacji rolno-leśnej, a konkretnie – zachowanie w użytkowaniu leśnym użytków leśnych (Ls). Pozostałe tereny, niebędące lasem i nie planowane pod zabudowę a posiadające użytek żyzny zachowano w przeznaczeniu rolnym.

Tereny atrakcyjne pod względem przyrodniczo-krajobrazowym, zachowano bez zmian w formie niezabudowanej (pastwiska, łąki z zespołami zadrzewień i zakrzewień, lasy). Na terenach tych

¹¹ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

wskazano utrzymanie wszelkich naturalnych (lub zbliżonych do naturalnych) ekosystemów terenów podmokłych. Ocenia się pozytywnie wskazany kierunek zagospodarowania i nie proponuje się w tym przypadku rozwiązań alternatywnych.

Jednemu z terenów przypisano funkcje rekreacyjno-sportową (US), zresztą zgodnie z obecnie obowiązującym dokumentem studium. Sposób takiego zagospodarowania nie budzi sprzeciwu w przypadku, gdy teren przewidziany pod US nie pełni ważnej roli przyrodniczej lub nie występują w jego granicach siedliska przyrodnicze lub chronione siedliska roślin i zwierząt. W takim wypadku nie przewiduje się dla proponowanego zagospodarowania rozwiązań alternatywnych.

Zawartość i główne cele projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa zastrzeżenia uwarunkowania a także planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także wskazuje na zasady i standardy kształtowania występującej - w wyznaczonych obszarach - zabudowy, a także zasady rozwoju i funkcjonowania układu komunikacyjnego, rozwoju infrastruktury technicznej oraz szczególne zasady zagospodarowania, wynikające z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego.

Na skutek procesów rozwojowych na analizowanym obszarze wykształciły się przede wszystkim funkcje: leśna, rolnicza, mieszkaniowa, mieszkaniowo – usługowa a także komunikacyjna.

Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych zaplanowanych w projekcie zm studium została przedstawiona w poniższej tabeli 6.

[Tabela 6] Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych zaplanowanych w projekcie zm stud

Symbol wg rysunku studium	Jednostki funkcjonalno-przestrzenne
M	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
US	Tereny sportu i rekreacji
R	Tereny rolnicze
ZL	Tereny lasów
ZP	Tereny zieleni urządzonej
WS	Tereny wód powierzchniowych śródlądowych

Zmiany w krajobrazie będą miały pozytywny uzupełniający i porządkujący charakter w stosunku do stanu istniejącego. Poszerzenie obecnych funkcji o nowe, o tym samym charakterze, nie spowoduje niekorzystnych zmian w krajobrazie, nie będzie miało również niekorzystnego wpływu na istniejące formy ochrony przyrody. Zmiany w zagospodarowaniu wsi będą miały łagodny charakter i nie spowodują dysonansu w krajobrazie.

2.2 IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZAPROPONOWANYCH W ZM STUDIUM

W Studium gminy Trzebnica wprowadzono priorytetowe ustalenia, które odnoszą się do konieczności ochrony środowiska i zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Głównym celem władz samorządowych na terenie gminy Trzebnicy winno stać się niedopuszczanie do działalności inwestycyjnej degradującej środowisko oraz podjęcie działań zmierzających do eliminacji lub ograniczania istniejących zagrożeń w środowisku.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

▪ Ochrona zasobów wodnych poprzez:

- likwidację niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków i do ziemi,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwodociągowanych,
- modernizację oczyszczalni ścieków w Trzebnicy w celu dostosowania jej do norm UE,
- modernizację stacji uzdatniania wody,
- rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę,
- tworzenie roślinnych stref buforowych wokół zbiorników wodnych, cieków i rowów melioracyjnych.

▪ Ochrona powierzchni Ziemi poprzez:

- rolnicze zagospodarowania gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom,
- rekultywację wyeksploatowanych składowisk odpadów oraz „dzikich” wysypisk śmieci.

▪ Ochrona powietrza poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu ulicznego,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw z palenisk domowych poprzez:
  - termoizolację, (tj. ocieplenie, doszczelnienie lub wymianę okien i drzwi),
  - zmianę systemu ogrzewania z węglowego na gazowe, elektryczne lub olejowe,
  - wykorzystanie alternatywnych źródeł energii takich jak: energia pochodząca z biomasy, energia słoneczna, pompy ciepłe itp.,
  - ekonomicznie uzasadnioną rozbudowę sieci ciepłowniczej w połączeniu z likwidacją źródeł niskiej emisji oraz modernizację nieefektywnych systemów grzewczych.

▪ Ochrona przed hałasem poprzez:

- poprawę nawierzchni dróg,
- ograniczenie wjazdu transportu ciężkiego do strefy śródmiejskiej,
- budowę obejść drogowych dla miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne,
- dążenie do wprowadzania ekranów naturalnych lub sztucznych, głównie w miejscach, gdzie zabudowa mieszkaniowa lub obiekty podlegające szczególnej ochronie znajdują się w obrębie stref uciążliwości dróg.

ZASADY OCHRONY PRZYRODY

Priorytetowe cele w zakresie ochrony przyrody dla miasta i gminy Trzebnica to:

- ochrona przed degradacją cennych przyrodniczo obszarów i obiektów,
- objęcie różnorodnymi formami ochrony przyrody wartościowych ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów,
- utworzenie użytków ekologicznych na terenie gminy,
- powiększanie liczby zwierząt i roślin objętych ochroną,
- ochronę ekosystemów rzecznych i łąkowych,

- zalesianie użytków rolnych najłabszych klas,
- powstrzymanie procesu zarastania i degradacji trwałych użytków zielonych w północnej części gminy przez wprowadzenie na tym obszarze ekstensywnej produkcji bydła,
- rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z przyrodą,
- tworzenie ścieżek dydaktyczno-turystycznych popularyzujących lokalną przyrodę,
- wytyczanie nowych tras i szlaków turystycznych, w tym szlaków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.

W projekcie zm Studium, zgodnie z już obecnie obowiązującym Studium, w zakresie zasad ochrony środowiska wprowadzono następujące ustalenia:

W zakresie ogólnych zasad ochrony środowiska i przyrody:

- 1) działalność przedsięwzięć lokalizowanych na terenie nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny;
- 2) dla występującego na obszarze objętym planem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303 „Pradolina Barycz - Głogów” obowiązuje w strefie zasilania ochrona przed zanieczyszczeniem zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) na terenach oznaczonych symbolami M dopuszcza się wyłącznie usługi nieuciążliwe;
- 4) dopuszczalny poziom hałasu w środowisku nie może przekraczać wartości określonych w przepisach odrębnych.

Ocenia się, że projekt analizowanej zm Studium został opracowany kompleksowo i zawiera najistotniejsze rozwiązania z zakresu ochrony przed możliwym pogorszeniem jakości środowiska wodnego, akustycznego, przyrodniczego oraz jakości powietrza i gleby. Wyżej wyszczególnione ustalenia, które ocenia się korzystnie z punktu widzenia ochrony środowiska, a jego realizacja jest niezbędna w związku z planowanymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego.

IV. ETAP - OCENA TENDENCJI DO ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZM STUDIUM

W przypadku opcji niezrealizowania zm Studium dla obrębu Jażwiny oraz dla części terenu we wsi Cerekwica, zmiany w środowisku będą miały charakter i natężenie zbliżone do tych, jakie miały miejsce dotychczas. Uciążliwości dla środowiska będą pochodzić z podobnych źródeł - szczególnie z zabudowy zlokalizowanej w sąsiedztwie tras komunikacji.

V. ETAP - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1. OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ ZM STUDIUM Z ZAPISAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Analizę zgodności ustaleń zm Studium z wytycznymi dokumentów, określających politykę ekologiczną na szczeblach międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym oparto na poniższych opracowaniach:

- 1) Nowy Program Działań na Rzecz Środowiska (wyznacza zadania polityki ekologicznej UE) [2014].;
- 2) Program ochrony środowiska dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2017, z perspektywą do 2121 roku, Wrocław 2014;
- 3) Program ochrony środowiska powiatu trzebnickiego;
- 4) Polityka ekologiczna Polski 2030, Warszawa 2019 r.;
- 5) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica ze zminami;
- 6) Plan rozwoju lokalnego gminy Trzebnica.

„Plan rozwoju lokalnego gminy Trzebnica” został sporządzony po czterech latach od uchwalenia „Strategii rozwoju miasta i gminy Trzebnica”, w związku z czym jest on zaktualizowany i rozszerzony o nowe inwestycje.

Zadania programowe ustalone w dokumencie „Program ochrony środowiska powiatu trzebnickiego” stanowią zestawienie szczegółowych działań, które w perspektywie krótko i długookresowej mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, ochrony środowiska oraz poprawy warunków zrównoważonego rozwoju. Kierunki i działania przedstawione w dokumentach: „Program ochrony środowiska gminy Trzebnica” oraz „Plan gospodarki odpadami gminy Trzebnica” opierają się i rozwijają dokument wykonany dla powiatu.

Szczegółowa analiza projektu zm Studium pod kątem zgodności ich ustaleń dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju z kierunkami polityki przestrzennej „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” oraz zadaniami strategicznymi „Strategii rozwoju” i „Planu rozwoju gminy Trzebnica” oraz planowanymi działaniami określonymi w „Programie ochrony środowiska gminy Trzebnica” wykazała, że w przeważającej części, taka zgodność występuje. Dotyczy ona szczególnie kierunków działań z zakresu poprawy jakości wód i powietrza oraz uregulowania gospodarki odpadami.

Poniżej znalazły się te zidentyfikowane działania, zapisane w wyżej wymienionych dokumentach, które z uwagi na ich szczególne znaczenie dla ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, powinny być uwzględnione w zm Studium.

[Tabela 7] Kierunki polityki przestrzennej, z uwagi na swoją istotę, powinny zostać zawarte w projekcie zm Studium

Komponent środowiska	Wytyczne	Uwagi
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego		
w zakresie ochrony wód powierzchniowych	Ograniczenie negatywnego wpływu nawożenia mineralnego i organicznego oraz środków ochrony roślin na stan czystości wód. Zwiększenie retencji wód poprzez rozbudowę systemu małej retencji na obszarze całego województwa.	Rolnictwo jest bardzo istotnym źródłem niekorzystnych oddziaływań na środowisko, zwłaszcza wodne.
w zakresie ochrony wód podziemnych	Objęcie wysoką i najwyższą ochroną obszarów zasilania zbiornika GZWP Nr 303 Pradolina Barycz-Głogów.	
w zakresie ochrony zasobów glebowych	Przeznaczanie na cele inwestycyjne gruntów niższej jakości, nie rozpraszanie zabudowy.	Zauważa się tendencję do rozpraszania zabudowy i gwałtownej suburbanizacji.
w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych	Zmniejszanie uciążliwości barier ekologicznych (komunikacyjnych, gospodarczych, urbanistycznych i innych) uniemożliwiających lub utrudniających rozwój i swobodne przemieszczanie się gatunków roślin i zwierząt	
Program ochrony środowiska gminy		
W zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Racjonalna gospodarka rolna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - optymalizacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, - utrzymanie dotychczasowego charakteru wąwozów lessowych. ▪ Rekultywacja obszarów nielegalnej eksploatacji surowców mineralnych 	
W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie procesu fragmentacji środowiska, zachowanie i odnowa korytarzy ekologicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - odtwarzanie zniszczonych korytarzy ekologicznych 	

Naczelną zasadą przyjętą w Programie ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego jest zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonijny rozwój gospodarczy i społeczny wraz z ochroną walorów środowiskowych. Oznacza ona taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych społeczeństw lub ich obywateli – zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń – następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

Ocenia się, że zapisy ustaleń projektu zm studium z zakresu ochrony środowiska wykazały zgodność z dokumentami programowymi w zakresie działań dotyczących poprawy jakości wód i powietrza oraz uregulowania gospodarki odpadami i ściekami.

2. WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W ZM STUDIUM NA ŚRODOWISKO I WARUNKI RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje źródła korzystnego i niekorzystnego oddziaływania planowanych jednostek zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska oraz prognozuje skutki, jakie dla środowiska przyniesie realizacja planowanych rozwiązań przestrzennych. Zarówno zasięg negatywnego oddziaływania zagospodarowania terenu, jak i rodzaj oraz intensywność możliwych do wystąpienia w środowisku skutków w znacznej mierze zależą od miejsca lokalizacji danej funkcji oraz przyjętych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie. Sposób i intensywność negatywnego oddziaływania na środowisko będzie odmienne w czasie realizacji inwestycji oraz podczas jej funkcjonowania.

Uciążliwości występować będą w miejscach, gdzie realizacja zapisów zm studium wymaga przeprowadzenia inwestycji budowlanych. W trakcie trwania budowy nastąpi wzrost stężenia zanieczyszczeń w powietrzu, szczególnie pyłów (podczas przemieszczania mas ziemi) oraz gazów emitowanych przez pojazdy obsługujące plac budowy. Zwiększy się hałas w związku z pracą maszyn i urządzeń. Jest to oddziaływanie krótkotrwałe, które zakończy się wraz ze sfinalizowaniem prac budowlanych. Zasięg takiego oddziaływania ma wymiar lokalny i słabą siłą oddziaływania, wynikającą głównie z faktu, że realizacja planowanych inwestycji będzie przebiegać stopniowo. Uciążliwości ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych. Nie ocenia się oddziaływania na tym etapie jako znacząco negatywnego.

Oceny wpływu planowanego zagospodarowania przestrzennego na środowisko dokonano metodą opisową. Przyjęto trzy stopnie skali oceny:

- I. Oddziaływanie **negatywne**
- II. Oddziaływanie **pozytywne**
- III. Oddziaływanie **zmienne** (w pewnych przypadkach korzystne, w innych niekorzystne, jednak nie obojętne dla środowiska i krajobrazu)
- IV. **Brak oddziaływania** na komponent środowiska lub oddziaływanie bez znaczenia.

Dla oddziaływania negatywnego oraz pozytywnego wyodrębniono także:

1. siłę oddziaływań:
  - a) znaczące (silne)
  - b) przeciętne
  - c) słabe
2. sposób oddziaływania:
  - a) bezpośrednie
  - b) pośrednie
  - c) wtórne
  - d) skumulowane
3. czas oddziaływania:
  - a) krótkoterminowe
  - b) średnioterminowe
  - c) długoterminowe

- d) stałe
- e) chwilowe

[Tabela 8] Ocena wpływu planowanego zagospodarowania na środowisko i warunki równoważenia rozwoju

Lp.	Sposób zagospodarowania terenu	1			2				3				
		a	b	c	a	b	c	d	a	b	c	d	e
1	M	-	N	-	x	x	-	-	-	x	x	-	x
2	US	-	N	-	x	x	-	-	-	x	x	-	x
3	R	P	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	x
4	ZP	P	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	x
5	ZL	P	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	x
6	WS	P	-	-	-	x	-	-	x	-	-	-	x

Legenda:

- P oddziaływanie pozytywne
- N oddziaływanie negatywne
- x oddziaływanie występuje
- oddziaływanie nie występuje

Najważniejsze aspekty oceny oddziaływania zm studium na środowisko są następujące:

Wszystkie planowane jednostki funkcjonalno-przestrzenne będą oddziaływać długoterminowo i w sposób bezpośredni.

Zabudowa mieszkaniowa, przy zastosowaniu zabezpieczeń minimalizujących w postaci sieci wodno-kanalizacyjnych oraz lekkich nośników energii cieplnej, jest źródłem nieznacznego oddziaływania na jakość wody i powietrza.

Znaczące negatywne oddziaływanie może wystąpić na terenach wzdłuż dróg o wyższym natężeniu ruchu. Pozostałe drogi będą źródłem oddziaływania negatywnego – przeciętnego.

Możliwe negatywne oddziaływanie planowanego zagospodarowania na środowisko:

1. w zakresie oddziaływania na jakość powietrza:
  - a) emisja hałasu i zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych,
  - b) emisja hałasu i zanieczyszczeń z zakładów produkcyjnych;
2. w zakresie oddziaływania na ziemię:
  - a) utwardzenie i zabudowanie terenów biologicznie czynnych,
  - b) zanieczyszczenie wodami opadowymi,
  - c) w przypadku awarii szamba, np. rozszczelnienie: zanieczyszczenie gruntu ściekami;
3. w zakresie oddziaływania na jakość wód powierzchniowych i podziemnych:
  - a) zanieczyszczenie wodami opadowymi,
  - b) w przypadku awarii szamba, np. rozszczelnienie - zanieczyszczenie wód ściekami,
  - c) pobór wód do celów produkcyjnych;
4. w zakresie oddziaływania na zasoby przyrodnicze:
  - a) zniszczenie istniejącej roślinności,
  - b) ingerencja w istniejący ekosystem.

2.1 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE ZM STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Na terenach zurbanizowanych zieleń występuje w formie szczątkowej, stąd procesy przyrodnicze na tych terenach są ograniczone. Powodem jest rozwój nowej zabudowy i infrastruktury drogowej.

Generalnie, ograniczanie, a w konsekwencji zaburzenie prawidłowego przebiegu procesów przyrodniczych ma miejsce wszędzie tam, gdzie tereny aktywne biologicznie są wypierane na rzecz nowej zabudowy.

Do efektów antropogenizacji można zaliczyć:

- ograniczanie powierzchni biologicznie czynnej,
- niszczenie siedlisk roślinnych i małej fauny,
- zmiany w rzeźbie terenu
- ingerencja w stosunki wodne, a w konsekwencji przekształcenia istniejących ekosystemów.

W trakcie trwania budowy nastąpi wzrost stężenia zanieczyszczeń w powietrzu, szczególnie pyłów (podczas przemieszczania mas ziemi) oraz gazów emitowanych przez pojazdy obsługujące plac budowy. Zwiększy się hałas w związku z pracą maszyn i urządzeń. Jest to oddziaływanie krótkotrwałe, które zakończy się wraz ze sfinalizowaniem prac budowlanych. Zasięg takiego oddziaływania ma wymiar lokalny i słabą siłę oddziaływania, wynikającą głównie z faktu, że realizacja planowanych inwestycji będzie przebiegać stopniowo. Negatywne oddziaływanie nie wystąpi na obszarach, na których nie jest planowana zmiana dotychczasowego zagospodarowania. Uciążliwości ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych. Nie ocenia się oddziaływania na tym etapie jako znacząco negatywnego.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PO ZREALIZOWANIU ZAPISÓW ZM STUDIUM

M – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej

- 1) funkcja dominująca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- 2) funkcja uzupełniająca:
  - a) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, mieszkalnictwo zbiorowe,
  - b) zabudowa zagrodowa,
  - c) usługi komercyjne i publiczne, w tym handlu o powierzchni sprzedaży nieprzekraczającej 2000 m², rzemiosła, gastronomii, kultury, oświaty, sportu i rekreacji,
  - d) działalność gospodarcza,
  - e) usługi publiczne lub inne obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych,
  - f) parkingi,
  - g) zieleń publiczna, zieleń izolacyjna,
  - h) sady, ogrody w tym ogrody działkowe,
  - i) obiekty i urządzenia związane z produkcją rolną, przetwórstwem i obsługą rolnictwa.

Zmiana zagospodarowania – z terenów niezabudowanych na tereny zabudowane – mieszkaniowe, spowoduje zmiany w związku z trwałym przekształceniem i utwardzeniem powierzchni ziemi oraz zniszczeniem roślinności, jeśli taka występuje, pod budynkami i terenami komunikacji. Zmiana zagospodarowania przyczynić się może także do całkowitej lub częściowej zmiany kompozycji gatunków roślinności występującej na tych terenach. Nowa zabudowa mieszkaniowa to nowe „punkty” wytwarzania ścieków i odpadów oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza. Powszechne stosowanie ogrodzeń ograniczy możliwość przemieszczania się zwierząt, w przypadkach gdy dotychczas obszary te stanowiły tereny otwarte, wykorzystywane jako szlaki wędrówkowe zwierząt.

Oddziaływanie na środowisko ocenia się jako negatywne przeciętne: bezpośrednie, długoterminowe. Na terenach planowanych pod funkcje mieszkaniowe poza istniejącym układem osadniczym, na terenach przyrodniczo i krajobrazowo cennych, oddziaływanie może nieść poważniejsze skutki dla środowiska, ze względu na zagrożenie fragmentacji krajobrazu i siedlisk, rozproszenie płatów roślinności, zmiany w stosunkach wodnych na skutek skanalizowania i uszczelnienia podłoża, i in.

W ramach niniejszego projektu zm Studium nieznacznie powiększy się taka funkcja terenów – propozycja zmian jest jednak kontynuacją terenów już istniejących w sąsiedztwie – stanowi jego nieznaczne poszerzenie, dopełnienie, zgodnie ze wskazanym bilansem terenów dla gminy Trzebnica.

US – tereny sportu i rekreacji

- 1) funkcja dominująca – usługi z zakresu:
  - a) sportu i rekreacji,
  - b) turystyki,

- c) kultury,
  - d) gastronomii i rozrywki,
  - e) zdrowia i opieki społecznej,
  - f) oświaty, edukacji lub nauki,
  - g) administracji publicznej lub gospodarczej (biura),
- 2) funkcja uzupełniająca:
- a) usługi z zakresu handlu detalicznego z wyjątkiem wielkoprzestrzennych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
  - b) parkingi,
  - c) obiekty i urządzenia związane z działalnością targowo – wystawienniczą,
  - d) zieleń parkowa lub inna zieleń urządzona,
  - e) zbiorniki wodne,
  - f) sady, ogrody.

Na terenach o dominującej funkcji usług sportu i rekreacji mogą być lokalizowane usługi nieuciążliwe, stanowiące zaplecze usługowe dla pobliskiej zabudowy mieszkaniowej. Sposób oddziaływania na środowisko jest zbliżone do oddziaływania opisanego dla zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na podobny charakter zagospodarowania oraz źródła ujemnych oddziaływań.

W przypadku tej funkcji nie następuje zmiana zagospodarowania gdyż funkcja ta w takim zakresie funkcjonuje już w obowiązującym studium.

Ewentualna rozbudowa tego terenu spowoduje zmiany w związku z trwałym przekształceniem i utwardzeniem powierzchni ziemi oraz zniszczeniem roślinności, jeśli taka występuje, pod budynkami i terenami komunikacji. Zmiana ta dodatkowo może przyczynić się także do całkowitej lub częściowej zmiany kompozycji gatunków roślinności występującej na tych terenach. Nowa zabudowa głównie usługowa to nowe „punkty” wytwarzania ścieków i odpadów oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Oddziaływanie na środowisko ocenia się jako negatywne słabe: bezpośrednie, długoterminowe.

R - tereny rolnicze

- 1) funkcja dominująca:
- a) uprawy rolne, ogrodnicze, sadownicze, użytki zielone,
  - b) zieleń dolin rzecznych wraz ze zbiornikami wodnymi,
  - c) ogrody działkowe,
- 2) funkcja uzupełniająca:
- a) lasy i zadrzewienia,
  - b) boiska sportowe,
  - c) cmentarze,
  - d) obiekty lub urządzenia infrastruktury technicznej,
  - e) obiekty i urządzenia produkcji rolnej,
  - f) powierzchniowa eksploatacja surowców.

Tereny rolnicze – jako duża powierzchnia biologicznie czynna, o ograniczonym zróżnicowaniu gatunkowym, jednak o istotnym znaczeniu dla ptaków, ze względu na miejsce żerowania.

Powierzchnia terenów R zmniejsza się stopniowo na skutek intensyfikacji procesów urbanizacyjnych. W większości są to przekształcone użytki rolne, w części nieużytki.

Niewłaściwie prowadzona gospodarka stanowi zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i ziemi. Źródłem zanieczyszczenia są odcieki z nawozów i środków ochrony roślin, niosące ładunek zanieczyszczeń chemicznych i organicznych. Na granicy terenu rolnego i cieków proponuje się pozostawienie strefy buforowej, która będzie chronić przed odpływem miogenów i korzystnie wpływać na różnorodność biologiczną.

Ochronę gleby, powierzchni biologicznej oraz ekosystemów zapewnia pośrednio zapis, dotyczący zakazu zabudowy na terenach R.

W wyniku projektu zm Studium takie tereny zostaną uszczuplone na rzecz terenów zabudowanych mieszkaniowo, ale także areał terenów rolnych wzrośnie po zaproponowanym w projekcie zm Studium uregulowaniu stosunków rolno-leśnych → w użytkowaniu leśnym pozostają tylko użytki leśne (Ls).

ZL, ZP – Tereny lasów, tereny zieleni urządzonej

Dla ZL - tereny lasów:

- 1) funkcja dominująca:
  - a) kompleksy leśne,
  - b) zadrzewienia,
- 2) funkcja uzupełniająca:
  - a) zieleń dolin rzecznych wraz z ciekami,
  - b) zbiorniki wodne,
  - c) kompleksy rolnicze – krajobrazowe (sady, uprawy roślin ozdobnych lub leczniczych, uprawy rolne lub użytki zielone na zboczach),
  - d) urządzenia obsługi turystyki, w tym parkingi przydrożne,
  - e) obiekty lub urządzenia infrastruktury technicznej.

Dla ZP - tereny zieleni urządzonej:

- 1) funkcja dominująca:
  - a) parki, ogrody, skwery,
  - b) miejsca ekspozycji,
- 2) funkcja uzupełniająca: dla parków, skwerów oraz miejsc ekspozycji – usługi związane z dominującą kategorią przeznaczenia terenu, np. z zakresu ochrony zdrowia i rehabilitacji, sportu i rekreacji, kultury, turystyki lub gastronomii.

Oddziaływanie korzystne dla środowiska i krajobrazu. Tereny wymagające ochrony przed pogorszeniem ich stanu, jakości oraz zmianą przeznaczenia zarówno części jak i całości powierzchni.

[Tabela 9] - Podsumowanie oceny siły i kierunku potencjalnych oddziaływań na środowisko planowanego w zm Studium

SIŁA ODDZIAŁYWAŃ		ISTOTNE	PRZECIĘTNE	SŁABE
KIERUNEK ODDZIAŁYWAŃ	NEGATYWNE	Tereny dróg publicznych klasy G	Tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny sportu i rekreacji: M i US drogi publiczne klasy niższych	
	POZYTYWNE	Tereny lasów ZL	Tereny zieleni urządzonej i wód powierzchniowych: ZP i WS	

Najważniejsze aspekty oceny oddziaływania projektu zm Studium na środowisko są następujące:

Wszystkie planowane jednostki funkcjonalno-przestrzenne będą oddziaływać długoterminowo i w sposób bezpośredni. Tam, gdzie funkcjonowanie planowanego zagospodarowania przestrzennego wiązać się będzie ze znacznym wzmożeniem ruchu komunikacyjnego, istotnego znaczenia nabiera również oddziaływanie pośrednie, w związku generowanym hałasem i emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych.

W istocie zabudowa mieszkaniowa, przy zastosowaniu zabezpieczeń minimalizujących w postaci sieci wodno-kanalizacyjnych oraz lekkich nośników energii cieplnej, jest źródłem nieznacznego oddziaływania na środowisko. Fakt, że w przeprowadzonej ocenie ten sposób zagospodarowania został zaliczony do oddziaływań negatywnych i sile przeciętnej wynika z tego, że zm Studium przewiduje się część powierzchni terenów otwartych, biologicznie czynnych pod zabudowę, co rodzi niekorzystne zjawisko rozpraszania zabudowy, zaburzenia struktury krajobrazu oraz potęguje konflikty ekologiczne.

SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ ZM STUDIUM DLA ŚRODOWISKA

Przy ocenie skutków oddziaływania planowanego zagospodarowania przestrzennego na środowisko, uwzględniono rozwiązania minimalizujące zaproponowane w Studium, przyjmując, że ich wdrożenie jest absolutnym minimum do tego, by projektowany sposób zagospodarowania mógł być zrealizowany.

Powietrze

Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza:

- ogrzewanie budynków mieszkaniowych (M),
- procesy technologiczne w zakładach usługowych (US),
- komunikacja drogowa

Problemem sezonowym jest, pojawiające się w okresie jesienno – zimowym, zjawisko niskiej emisji, jako skutek koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu, w wyniku stosowania do ogrzewania w indywidualnych gospodarstwach surowców wysokoemisyjnych (węgiel, koks). Stosowanie lekkich nośników energii do ogrzewania mieszkań oraz modernizacja lokalnych kotłowni, jak zostało zapisane w Studium poprawi stan aerosanitarny powietrza w wymiarze lokalnym.

Ocenia się, że stężenie zanieczyszczeń w powietrzu na skutek emisji spalin „komunikacyjnych” do powietrza nie będzie przekraczało dopuszczalnych norm poza zasięgiem głównych ciągów komunikacyjnych.

Woda

Sposób zagospodarowania terenu wpływa na zasoby i jakość wód. Głównymi źródłami zanieczyszczenia wody są:

- Tereny mieszkaniowe M
- Tereny usługowe US
- Tereny rolnicze R,
- Komunikacja drogowa

Ocenia się, że planowane zagospodarowanie przestrzenne wiąże się z powstaniem nowych punktowych źródeł wytwarzania ścieków komunalnych oraz zanieczyszczonych wód deszczowych. Istnieje zagrożenie pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej.

Klimat akustyczny

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające w ostatnich latach w związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją. Odczuwany jest przez mieszkańców jako jeden z najbardziej uciążliwych czynników wpływających ujemnie na środowisko i samopoczucie.

Zgodnie z ustaleniami szczególnymi (*Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz. U. z dnia 8 października 2012 r., poz. 1109*) dla poszczególnych rodzajów terenów zostały określone dopuszczalne poziomy hałasu. Poniższa tabela obrazuje, jaki poziom hałasu nie powinien być przekroczony na określonym terenie (w zależności od przeznaczenia) w przedziale czasu odniesienia równym 16 i 8 godzinom:

Ruch pojazdów stanowi uciążliwość akustyczną dla mieszkańców budynków zlokalizowanych wzdłuż głównych tras komunikacyjnych (droga krajowa nr 15 w Jażwinach), ze względu na zwiększone natężenie ruchu pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych, uciążliwość akustyczna może być bardziej

odczuwalna. Na pozostałych drogach obciążenie ruchu nie jest na tyle duże, by powodować uciążliwość w stopniu pogarszającym warunki akustyczne.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej (M), a także dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (US) - dopuszczalny poziom hałasu określają wartości przedstawione w poniższej tabeli.

[Tabela 10] Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu

Lp.	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) Tereny domów opieki społecznej, d) Tereny szpitali w miastach.	61	56	50	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, b) Tereny zabudowy zagrodowej, c) Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe, d) Tereny mieszkaniowo – usługowe.	65	56	55	45

Oddziaływania bezpośrednie: zajęcie powierzchni biologicznie czynnej, obniżenie zwierciadła wody gruntowej, zniszczenie istniejącej roślinności w zasięgu usytuowania nowych obiektów oraz dróg i parkingów.

Bezpośrednio na obszarze objętym analizowaną zm studium nie występują gatunki roślin, zwierząt i grzybów chronionych, a także siedliska przyrodnicze objęte ochroną prawną.

Przekształcenie części powierzchni biologicznie czynnej nie będzie miało znaczenia znacząco negatywnego na zasoby przyrodnicze.

W wyniku realizacji zm studium teren ulegnie dalszej urbanizacji, a stan środowiska ulegnie przekształceniu. Ocenia się, że nastąpią zmiany w krajobrazie oraz w uwarunkowaniach środowiskowych i przyrodniczych. Skutki wymienionych procesów będą jednak mniej istotne, co wynika z faktu obecnego zagospodarowania przedmiotowego obszaru i terenów sąsiednich. Lokalizacja terenów opracowania w sąsiedztwie istniejącej zabudowy predysponuje do zagospodarowania obszaru w sposób przedstawiony w projekcie zm studium.

Wnioski z przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanego zagospodarowania przestrzennego na środowisko

1. Realizacja ustaleń analizowanej zm studium nie będzie miała negatywnego oddziaływania na obszary prawnie chronione, w tym obszary Natura 2000.
2. Realizacja ustaleń analizowanej zm studium nie będzie powodować zmian w ukształtowaniu terenu.
3. Realizacja ustaleń analizowanej zm studium nie będzie powodować zużycia surowców naturalnych.

4. Analizując planowane zagospodarowanie przestrzenne z punktu widzenia możliwości oddziaływania na powietrze atmosferyczne, największe zagrożenie dla jego jakości przedstawiają istniejące drogi publiczne (droga krajowa nr 15 w Jażwinach).
5. Realizacja zaproponowanych w Studium rozwiązań w zakresie usprawnienia gospodarki cieplnej wpłynie na poprawę warunków klimatu lokalnego w gminie.
6. Nie przewiduje się widocznych negatywnych zmian w jakości wizualno – estetycznej krajobrazu, gdyż w analizowanej zm studium zaplanowano uzupełnienie stanu istniejącego, poprzez powiększenie terenów przeznaczonych pod zabudowę – mieszkaniową. A także uporządkowano gospodarkę rolno-leśną.

Projektowane w zm studium rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne są zgodne z charakterem obecnego zagospodarowania gminy i nie wymagają przedstawiania rozwiązań alternatywnych.

Najważniejsze aspekty oceny oddziaływania zm studium na środowisko są następujące:

Wszystkie planowane jednostki funkcjonalno-przestrzenne będą oddziaływać długoterminowo i w sposób bezpośredni.

Funkcjonowanie planowanego zagospodarowania przestrzennego wiązać się będzie ze wzmożeniem ruchu komunikacyjnego.

Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa, przy zastosowaniu zabezpieczeń minimalizujących w postaci sieci wodno-kanalizacyjnych oraz lekkich nośników energii cieplnej, jest źródłem nieznacznego oddziaływania na jakość wody i powietrza.

Znaczące negatywne oddziaływanie może wystąpić na terenach z przewagą skoncentrowanej zabudowy mieszkaniowej, oraz wzdłuż dróg głównych o wyższym natężeniu ruchu. Pozostałe drogi będą źródłem oddziaływania negatywnego – przeciętnego.

OCENA OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Oprócz obiektów objętych ochroną na podstawie Ustawy o ochronie przyrody, wymienionych w rozdziale 2, w gminie Trzebnica występują także obszary, które podlegają zachowaniu i ochronie zgodnie z przepisami odrębnymi. Są to: krajobraz, użytki zielone, grunty orne, lasy i parki, wody powierzchniowe i podziemne.

Realizacja ustaleń zm studium spowoduje zwiększenie powierzchni zabudowanej kosztem obszarów otwartych – biologicznie czynnych.

[Tabela 11] Konflikty przestrzenne z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze¹²

Miejscowość	Konflikt	Wnioski
JAŻWINY	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej (M) usytuowane tuż przy lesie	Zachować strefę ochrony ekotonu o szerokości min. 25 m od lasu.

Wnioski z przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanego zagospodarowania przestrzennego na środowisko:

1. Wśród proponowanego zagospodarowania przestrzennego nie występują takie, które powodowałyby oddziaływanie **niekorzystne - bardzo silne**.
2. Tereny z przewagą skoncentrowanej aktywności gospodarczej P/U nie występują na obszarach opracowania zm studium.
3. Istniejące drogi publiczne powodować będą oddziaływanie negatywne silne.
4. Tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej nie będą stanowiły zagrożenia dla jakości środowiska, pod warunkiem wcześniejszego zapewnienia uzbrojenia terenu w

¹² (źródło informacji o siedliskach: RDOŚ Wrocław)

urządzenia wodno-kanalizacyjne oraz zastosowania do ogrzewania niskoemisyjnych nośników ciepła.

5. Zagospodarowanie przestrzenne o pozytywnym oddziaływaniu to planowane tereny zalesień, pod warunkiem że nie stwarzają zagrożenia dla cennych siedlisk przyrodniczych.
6. Jakość powietrza w gminie nie pogorszy się w wyniku realizacji ustaleń zm Studium pod warunkiem spełnienia wymogów technologicznych odnośnie kontroli i ochrony przed ponadnormatywną emisją substancji i hałasu z zakładów produkcyjnych i usługowych oraz zastosowania do ogrzewania paliw niskoemisyjnych.

2.2 ODZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Realizacja zapisów zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodować oddziaływania transgranicznego.

2.3 WPŁYW USTALEŃ ZM STUDIUM NA OBSZARY NATURA 2000

Planowane zagospodarowanie przestrzenne nie wpłynie na obszary Natura 2000 oraz na pozostałe obszary chronione, gdyż takie obszary **nie występują bezpośrednio, ale w znacznej odległości od terenu objętego zm Studium**. Ocenia się, że planowane zagospodarowanie nie będzie miało znacząco negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000 oraz pozostałych obszarów chronionych ze względu na to iż nie występuje bezpośrednio na obszarze Natura 2000 czy innych chronionych obszarów.

VI. ETAP - OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MONITORING

1. ŚRODKI ZAPOBIEGANIA, OGRANICZENIA NEGATYWNYM SKUTKOM REALIZACJI ZM STUDIUM, KOMPENSACJA PRZYRODNICZA, ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Całkowite zapobieżenie powstawania negatywnych skutków w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zm Studium jest niemożliwe. W punkcie tym zostaną zatem przedstawione propozycje sposobów wyłącznie ograniczania czy złagodzenia ujemnego oddziaływania, ewentualnie zrekomensowania poniesionych strat w środowisku.

Na podstawie niniejszej analizy ustaleń zm Studium wskazano, iż negatywne oddziaływanie na środowisko będzie się ujawniać przede wszystkim na etapie budowy poszczególnych instalacji. W wyniku tych działań zachodzić będą krótkotrwałe lub chwilowe negatywne oddziaływania. Ich efektem mogą stać się takie przekształcenia środowiska, które spowodują pogorszenie się niektórych jego elementów. Prowadzenie robót budowlanych powinno odbywać się tak, by ograniczać ujemne oddziaływanie na środowisko – przez właściwą gospodarkę odpadami w trakcie robót, zabezpieczenie obszaru sąsiedniego, możliwie jak największe ograniczenie terenu prowadzonych prac, itp.

W przypadku gdy ujemne oddziaływanie na środowisko jest nie do uniknięcia, konieczna będzie kompensacja przyrodnicza. np. gdy w miejscu planowanej inwestycji nieunikniona jest wycinka drzew kompensacją będzie wykonanie nasadzeń drzew o odpowiedniej wartości w innym miejscu.

Poniżej przedstawiono propozycje wyłącznie ograniczania czy złagodzenia ujemnego oddziaływania, ewentualnie zrekomensowania poniesionych strat w środowisku.

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej (M):

- likwidacja niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków powierzchniowych i do ziemi,
- uzbrojenie terenu w kanalizację sanitarną,
- kształtowane osadnictwa przede wszystkim jako dopełnienie lub kontynuacja istniejących układów osadniczych,
- oparcie gospodarki cieplnej o lekkie nośniki ciepła (gaz, olej, prąd) i wysokosprawne urządzenia.

Dla terenów sportu i rekreacji (US):

- wyeliminowanie emisji gazów do powietrza,
- likwidacja niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków powierzchniowych i do ziemi,
- uzbrojenie terenu w kanalizację sanitarną,
- ochrona terenów mieszkaniowych przed ponadnormatywnym stężeniem zanieczyszczeń i hałasem bezpośrednim i pośrednio wywoływanym w związku z prowadzoną działalnością,

Dla terenów wód powierzchniowych (rowy melioracyjne) (WS):

- ochrona wód powierzchniowych – nieodprowadzanie zanieczyszczeń komunalnych,
- prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodnej, zgodnej z normami.

Dla terenów rolniczych i lasów, zieleń urządzone (R, ZL, ZP):

- stosowanie odpowiednich środków do nawożenia,
- prowadzenie odpowiedniej gospodarki rolno-leśnej, zgodnej z normami.

Dla terenów dróg publicznych :

- ochrona wód i gruntu przed infiltracją zanieczyszczonych wód opadowych poprzez zastosowanie urządzeń infrastrukturalnych.

Ze względu na dobór szczegółowych zadań związanych z ochroną środowiska w gminie Trzebnica nie przewiduje się alternatywnych przedsięwzięć. Założenia nowego Programu Ochrony Środowiska są konkretne i obejmują wyłącznie priorytetowe zagadnienia możliwości ochrony i kształtowania środowiska na terenie gminy Trzebnica.

2. PROPONOWANE METODY MONITOROWANIA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA REALIZACJI USTALEŃ ZM STUDIUM

Państwowy Monitoring Środowiska – system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Celem PMŚ jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

PMŚ został utworzony na mocy ustawy z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335 z późn. zm.). Koordynatorem PMŚ jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Monitoring to narzędzie do oceny zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni czasu, wynikających z realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wybierając wskaźniki do analizy skutków realizacji ustaleń Studium należy wziąć pod uwagę dostępność danych które warto poddać ocenie. Jako jednostkę czasu do przeprowadzania analiz proponuje się przyjęcie odstęp jednego roku. Wśród dostępnych wskaźników, które będą odpowiadały na pytanie o kierunek zmian (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich tempo można wymienić poniższe:

[Tabela 12] Proponowana lista wskaźników do monitorowania zmian zachodzących w środowisku na skutek realizacji ustaleń Studium

	WSKAŹNIK	POŻĄDANE ZMIANY
UŻYTKOWANIE ZIEMI	Udział użytków leśnych w powierzchni gminy	spadek (w wyniku uporządkowania gospodarki leśnej → tereny użytków Ls pozostają w przeznaczeniu leśnym)
	Udział użytków rolnych w powierzchni gminy	wzrost na glebach o wysokich klasach bonitacyjnych
	Udział powierzchni upraw ekologicznych w pow. gruntów rolnych	wzrost
	Powierzchnia form ochrony przyrody	wzrost
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	wzrost
	Poziom skanalizowania gminy	wzrost
	Liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	wzrost
	Dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną	spadek
OCHRONA ŚRODOWISKA	Emisja gazów do atmosfery z zakładów produkcyjnych	spadek
	Ilość ścieków wprowadzanych do odbiornika	spadek
	Jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego	poprawa
	Jakość wód powierzchniowych	poprawa
	Ilość odpadów komunalnych	spadek

Wśród dostępnych wskaźników, które będą odpowiadały na pytanie o kierunek zmian (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich tempo można wymienić następujące:

- jakość wód powierzchniowych,
- jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego,
- ilość ścieków wprowadzanych do odbiornika,
- chemizmu opadów atmosferycznych,
- dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną,
- liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków,
- poziom skanalizowania gminy,
- udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii,
- udział użytków rolnych w powierzchni gminy,
- udział użytków leśnych w powierzchni gminy,
- powierzchnia i stan zachowania siedlisk przyrodniczych i obszarów chronionych w otoczeniu terenu opracowania planów miejscowych,
- zmiany w położeniu zwierciadła wody gruntowej.

Harmonogram prowadzonych badań monitoringowych powinien być elastyczny i modyfikowalny w czasie. Powinien podlegać bieżącym weryfikacjom w sytuacjach zidentyfikowania dodatkowych nieoczekiwanych efektów. Należy wziąć pod uwagę, że nieprzewidziane okoliczności mogą stwarzać konieczność poszerzenia listy standardowych parametrów monitoringu, miejsca (zasięgu) i przedmiotu monitoringu oraz listy komponentów środowiska podlegających monitoringowi.¹³

VII. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko umożliwia wczesną identyfikację zagrożeń mogących wystąpić w środowisku, w wyniku planowanego zagospodarowania przestrzennego. Celem Prognozy jest ocena skutków realizacji zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko oraz na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000. Wykonywana jest na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, i zgodnie z zakresem określonym w cytowanej Ustawie.

Niniejsza Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono dla zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Jażwiny oraz części etrenu we wsi Cerekwica w gminie Trzebnica, zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały o przystąpieniu do sporządzenia opracowania planistycznego.

Zmiana Studium, która jest przedmiotem opracowania niniejszej Prognozy wprowadza jedynie korekty parametrów i wskaźników dotyczących możliwości zabudowy i zagospodarowania przestrzennego tylko dla obszaru obrębu wsi Jażwiny, a także koryguje sposób przeznaczenia terenów obecnych – zgodnie z rzeczywistością – głównie tereny lasów i użytków rolnych, a także uzupełnia przeznaczenie terenów planowanych pod ewentualną nową zabudowę, zgodnie z potrzebami gminy i ich mieszkańców a także inwestorów. Zatem, nieznacznie, również gdzieś powiększony zostaje areal przeznaczony na tereny zabudowy, które to jedynie dopełniają tę już obecnie istniejącą. Szczególnie istotną zmianą w niniejszym projekcie studium jest uporządkowanie sytuacji rolno-leśnej, a konkretnie – zachowanie w użytkowaniu leśnym użytków leśnych (Ls). Pozostałe tereny, niebędące lasem i nie planowane pod zabudowę a posiadające użytek żyzny zachowano w przeznaczeniu rolnym.

Niniejsza Prognoza nie jest opracowaniem autonomicznym, gdyż nawiązuje w znacznej części do Prognoz już sporządzonych dla całościowego obszaru miasta i gminy Trzebnica.

Dokument Prognozy został podzielony na kilka etapów.

W pierwszej części dokonano diagnozy stanu środowiska całej gminy Trzebnica.

W drugiej części Prognozy dokonano charakterystyki planowanego zagospodarowania przestrzennego oraz oceny ustaleń zawartych w projekcie analizowanej zmiany Studium dla obrębu Jażwiny i części terenu we wsi Cerekwica.

W trzeciej części dokonano oceny oddziaływania na środowisko oraz możliwych skutków realizacji zm studium na środowisko oraz obszary objęte ochroną na podstawie Ustawy o ochronie przyrody. Ocenie poddano także spójność zapisów analizowanej zm studium z dokumentami programowymi szczebla regionalnego i lokalnego w zakresie ochrony środowiska. Analiza porównawcza wykazała, że większość zapisów określonych w dokumentach programowych została uwzględniona w zapisach analizowanej zm studium.

W projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar obrębu geodezyjnego Jażwiny oraz część terenu we wsi Cerekwica przewidziano zmianę przeznaczenia części gruntów rolnych na cele nierolnicze, głównie na zabudowę mieszkaniową lub mieszkaniowo-usługową. Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa, przy zastosowaniu przewidzianych w zm studium zabezpieczeń minimalizujących w postaci sieci wodno-kanalizacyjnych oraz lekkich nośników energii cieplnej, jest źródłem nieznacznego oddziaływania na

---

¹³ Załącznik nr 2 do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

jakość wody i powietrza. Znaczące negatywne oddziaływanie może wystąpić natomiast na terenach wzdłuż dróg głównych o dużym natężeniu ruchu. Pozostałe drogi będą źródłem oddziaływania negatywnego – przeciętnego. Wśród planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują te, które nie będą powodować silnych niekorzystnych zmian w jakości środowiska, nie będą także naruszać funkcjonowania procesów przyrodniczych.

Obszar opracowania nie jest położony w granicach obszarów chronionych wymienionych w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz.1220 z późn. zm.), w tym na obszarze Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Na ww. obszarze nie występują też stanowiska chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Na obszarze obrębu Jażwiny i części wsi Cerekwica nie stwierdzono występowania chronionych siedlisk przyrodniczych. Planowane zagospodarowanie przestrzenne nie ingeruje w chronione siedliska przyrodnicze, gdyż takie na obszarze opracowania nie występują bezpośrednio.

Ocenia się, że realizacja analizowanej zm. Studium nie wpłynie znacząco na środowisko. Zmiany w krajobrazie będą miały pozytywny uzupełniający i porządkujący charakter w stosunku do stanu istniejącego. Uporządkowanie gospodarki rolno-leśnej ma znaczący wpływ na zarządzaniem przestrzeni w tej części gminy. Poszerzenie obecnych funkcji o nowe, o tym samym charakterze, nie spowoduje niekorzystnych zmian w krajobrazie, nie będzie miało również niekorzystnego wpływu na istniejące formy ochrony przyrody (pomniki przyrody). Zmiany w zagospodarowaniu wsi będą miały łagodny charakter i nie spowodują dysonansu w krajobrazie. Skutkiem realizacji ustaleń Studium będą zmiany w jakości wizualno – estetycznej krajobrazu. Większość będzie miała charakter neutralny, gdyż w większości przypadków planowane kierunki zagospodarowania przestrzeni stanowią kontynuację obecnego zagospodarowania terenu gminy. Do najbardziej niekorzystnych zaliczyć należy ekspansję procesów urbanizacyjnych. Zauważa się tam niekorzystną tendencję suburbanizacji i rozpraszania zabudowy. Choć w Studium szczegółowo opisane są działania urbanistyczne, jakie mogą być podejmowane w strefach konserwatorskich, zabrakło ogólnej informacji na temat przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy i ochrony ładu przestrzennego.

W powyższym opracowaniu dokonano też oceny sformułowanych w Studium zapisów w zakresie ochrony środowiska oraz zagospodarowania przestrzennego. W ocenie ogólnej stwierdzić należy, iż przedmiotowa zm. Studium odnosi się do kwestii ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju głównie w zakresie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej a także odpowiedniej gospodarki rolno-leśnej. Wśród zapisów zostały zaproponowane rozwiązania eliminujące istniejące i spodziewane konflikty przestrzenne i środowiskowe, wynikające głównie z realizacji nowych inwestycji. Ocenia się, że w wyniku realizacji planowanych kierunków zagospodarowania jakość powietrza w gminie nie pogorszy się (pod warunkiem spełnienia wymogów technologicznych określonych w Studium), natomiast może wystąpić zagrożenie dla środowiska wodnego, zwłaszcza na terenach intensyfikacji produkcji rolniczej oraz gospodarstw domowych.

Ocenia się, że projekt analizowanej zm. Studium został opracowany kompleksowo i zawiera najistotniejsze rozwiązania z zakresu ochrony przed możliwym pogorszeniem jakości środowiska wodnego, akustycznego, przyrodniczego oraz jakości powietrza i gleby.

Dla planowanego zagospodarowania przestrzennego nie ma potrzeby przedstawiania rozwiązań alternatywnych.

Realizacja analizowanej zm. Studium nie będzie powodować oddziaływania transgranicznego.

W ostatnim etapie Prognozy wskazane zostały propozycje monitorowania skutków realizacji ustaleń projektu zm. Studium na środowisko i ekorozwój. Należy podkreślić, iż zastosowanie zaproponowanych rozwiązań jest możliwe tylko w przypadku kompleksowej realizacji ustaleń Studium a także w etapie kolejnym również planów miejscowych – zgodnych z założeniami Studium oraz polityk, strategii i planów odnoszących się do terenu całej gminy Trzebnica. Przyszłe możliwe skutki w środowisku, wynikające z realizacji planowanego zagospodarowania przestrzennego, powinny podlegać okresowej kontroli, oceniającej kierunek i skalę zmian zachodzących w środowisku.

VIII. MATERIAŁY ARCHIWALNE - LITERATURA

- [1] Główny Urząd Statystyczny – „Gminy województwa dolnośląskiego w statystyce 2002-2005”.
- [2] Główny Urząd Statystyczny - „Województwo Dolnośląskie. Podregiony. Powiaty. Gminy 2008”
- [3] Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2019 roku, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Wrocław maj 2020;
- [4] Opracowanie ekofizjograficzne gminy Trzebnica, sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Ilona Szarapo, Wrocław 2008.
- [5] Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r., IRT, Wrocław 2020;
- [6] Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, IRT, Wrocław 2018
- [7] Problemy ocen środowiskowych, kwartalnik Nr 2(29)2005, artykuł: „Propozycja metodyczna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, cz. I”, dr hab. Mariusz Kistowski;
- [8] Problemy ocen środowiskowych, kwartalnik Nr 3(30)2005, artykuł: „Propozycja metodyczna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, cz. II”, dr hab. Mariusz Kistowski;
- [9] Prognoza oceny oddziaływania na środowisko programu ochrony środowiska dla gminy Trzebnica na lata 2010-2014, z perspektywą na lata 2015-2018, Trzebnica 2010 r.;
- [10] Prognoza oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Ilona Szarapo, Wrocław styczeń 2014,
- [11] Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Cerekwica, Jaszyce i Jażwiny, Anna andrzejewska, Wrocław 2014,
- [12] Prognoza oddziaływania na środowisko zm miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Cerekwica, Jaszyce i Jażwiny, Anna Andrzejewska, Krzysztof Balcerek, Wrocław 2015,
- [13] Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica dla obrębu wsi Szczytkowice, Anna Andrzejewska, Wrocław 2017,
- [14] Program ochrony środowiska dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2017, z perspektywa do 2121 roku, Wrocław 2014,
- [15] Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2005r., WIOŚ Wrocław;
- [16] Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim – raport wojewódzki za rok 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Wrocław 2020;
- [17] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Uchwała Rady Miasta w Trzebnicy Nr XVIII/195/2000 z dnia 29 czerwca 2000r.
- [18] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica uchwalony Uchwałą Nr XLV/513/14 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 15 kwietnia 2014 r.;
- [19] Zmiany jednostkowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica
- [20] <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>
- [21] <https://wroclaw.stat.gov.pl/>

IX. PRZEPISY PRAWNE

- [1] *Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;*
- [2] *Dyrektywa 85/337 EEC z dnia 27 czerwca 1985 r., w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska;*
- [3] *Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992);*
- [4] *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 lipca 2004 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348);*
- [5] *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109);*
- [6] *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów*

- kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010r. Nr 77, poz. 510, t. j.);
- [7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826, t. j.);
- [8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- [9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- [10] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r., nr 213, poz. 1397);
- [11] Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 310, z późn. zm.);
- [12] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 797, z późn. zm.);
- [13] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.);
- [14] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 282, z późn. zm.);
- [15] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.);
- [16] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293, z późn. zm.);
- [17] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1463.);
- [18] Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161, z późn. zm.);
- [19] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283, z późn. zm.);
- [20] Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.).

Załącznik

do prognozy oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzebnica dla obrębu wsi Jażwiny i części terenu we wsi Cerekwica

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.)

Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Anna Katarzyna Andrzejewska
Marek Woźniak

